ARHITECTURA

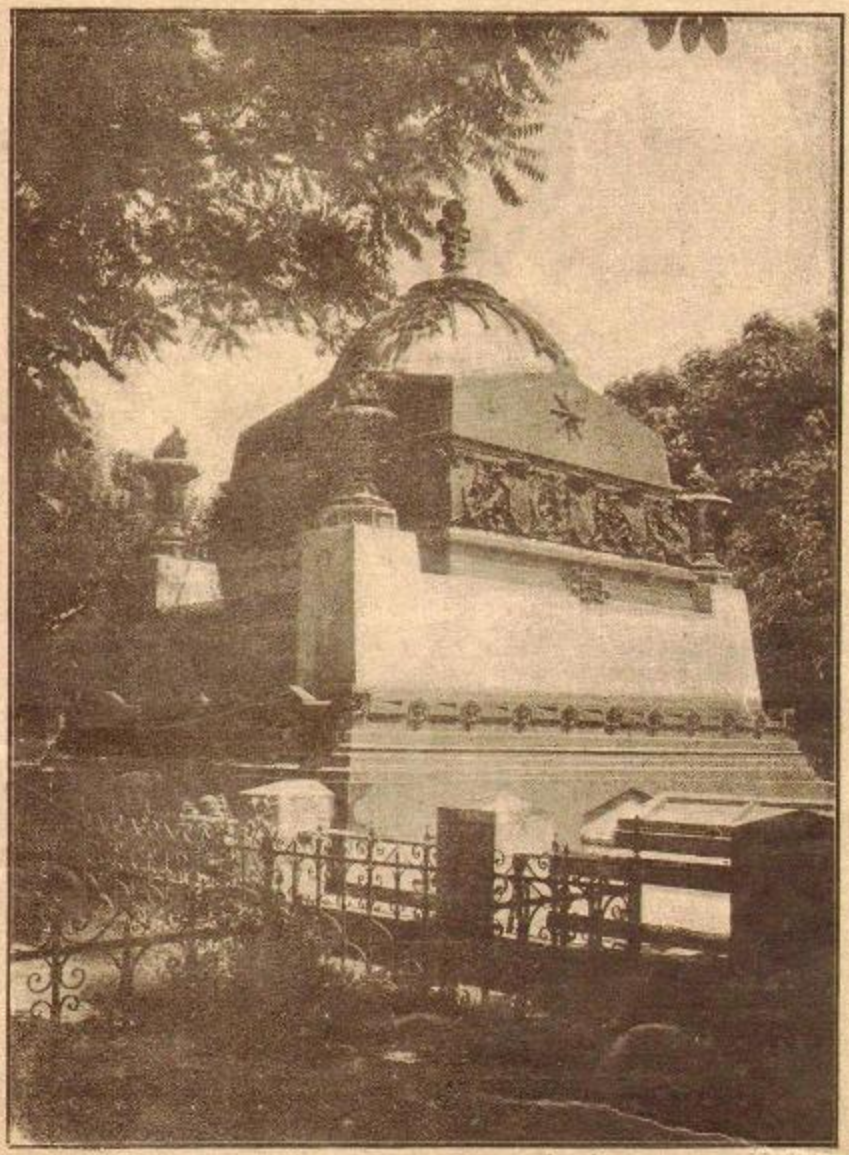

ANUL I

REVISTĂ TRIMESTRIALĂ DE ARTĂ

SOCIETATEA ARHITECȚILOR ROMÂNI

ARTELE PLASTICE CONSTRUCȚIUNEA

NRUL 2

Stâlp și cosoroabă dela o veche casă românească din R.-Vâlcea azi dărâmată.
(se păstrează în muzeul școalei superioare de arhitectură).

STILUL ROMÂNESC

Mișcarea artistică din timpul nostru și mai cu seamă buna voință cu care a fost îmbrățișată arta românească — deci și arhitectura națională — a avut darul de a suflă praful ce se depusese de veacuri peste monumentele trecutului și a ni se arătă comorile de frumusețĭ ce ne-au lăsat strămoșii noștri.

Această bogată și aleasă moștenire, ne-a răscolit gândul unei *renașteri* și ne-a dat credința că umblând pe *urmele trecutului* vom ajunge într-o zi la *desăvârșirea stilului românesc.*

Dar, cum adese ori se întâmplă, când pleci la drum sau începi un lucru cu mai mulți, firesc este, să se găsească și din cei ce au păreri dimpotrivă, arătând *neajunsurile* ce ar întâmpină *folosința arhitecturei vechi, în construcțiunile moderne :* — aceasta, — după ideia unora — ar fi un *anahronism.*

Cum se poate — zic ei — să dăm caselor moderne, proporțiunile și caracterul caselor vechi, când azi, sunt alți determinanți la alcătuirea unui program? Casele vechi aveau un caracter cu totul *intim, gospodăresc,* pe când cele de azi, — mai ales la orașe — au un caracter *public, comercial,* cum sunt *magazinele, teatrele, restaurantele, administrațiunile,* etc.

Ar fi, ca prefacerile cerute de civilizația timpurilor mai noui să se mlădie după normele stabilite în vremuri îndepărtate când se trăia o altă viață, cu totul în alte condițiuni sociale. . . . . .

Bătrânii noștrii nu aveau *Gări, Teatre, Fabrici, Palate Administrative, Bănci.* . . . , deci cum vom puteà da acestor clădiri moderne arhitectura păstrată prin *satele* și *mănăstirile* noastre?

Alții, tăgăduesc originalitatea acestei arhitecturi, susținând că în afară de câte-va elemente proprii artei țărănești, ea este aproape întreagă înfluențată de artele: greacă, byzantină, arabă, ogivală, italiană, chiar turcească...

Unii sunt de părere că o casă în stil românesc, trebue așezată în *cadrul naturei* dela țară, adică să fie înconjurată de o curte mare, și de grădină care să servească de *fond* pereților albi ai casei.

Așa cum sunt înșirate pe străzile orașelor, unele lângă altele, de diferite stiluri, este un *non sens ;* ele compun un ansamblu ciudat: ca și cum ne am află într'un oraș fără naționalitate, cosmopolit.

O casă românească,—zic ei —trebue să fie decorată în interior și mobilată, tot în acelaș stil; ba chiar îmbrăcămintea celor din casă, să fie aceia a timpului. . . . . numai așà, stilul își păstrează caracterul său întreg.

Ce rost are — zic aceștia — o decorație copiată întocmai după unele isvoade vechi românești, și aplicate pe pereții unor case croite în liniile unei arhitecturi străine? . . . . . o lucrare de *stil adevărat,* cere, ca întreaga ei făptură să respire *aerul particular* al stilului, iar nu să *înșele aparența* printr-o *haină de împrumut.* . . . . . .

Inv. 22174

Cam așa gândesc cei ce privesc cu oarecare îngrijorare, diferitele interpretări ce se dau stilului românesc, la construcțiunile clădite în capitală și în țară mai peste tot locul; și, pentrucă suntem cu toții plecați pe calea desăvârșirei stilului, le primim părerile ca pe niște tovarăși de drum, spre auzul celor ce cultivă arta românească.... Totuși, examinând situațiunea, putem afirmă că această stare de lucruri este oare-cum firească, întru cât noi ne-am redeșteptat la o viață proprie abia de 40—50 ani încoace și în acest interval fiind sub diferite influențe din afară.

Arta noastră națională s'a oprit aproape brusc la începutul veacului 18 odată cu stingerea domniilor pământene și a stat în stare latentă aproape 150 ani, pe tot timpul domniilor fanariote și al ocupațiunilor streine.

In acest timp parte din monumentele vechi s'au ruinat, parte s'au transformat și doar puține din cele rămase s'au menținut neschimbate.

Paralel cu arta monumentală aflată prin mănăstirile și bisericile noastre, *arta țărănească* uitată și neștiută de nimeni a continuat să trăiască ascunsă prin vălcelele munților și să păstreze neatins *germenele*, care mai târziu trebuiă să *încolțească*.

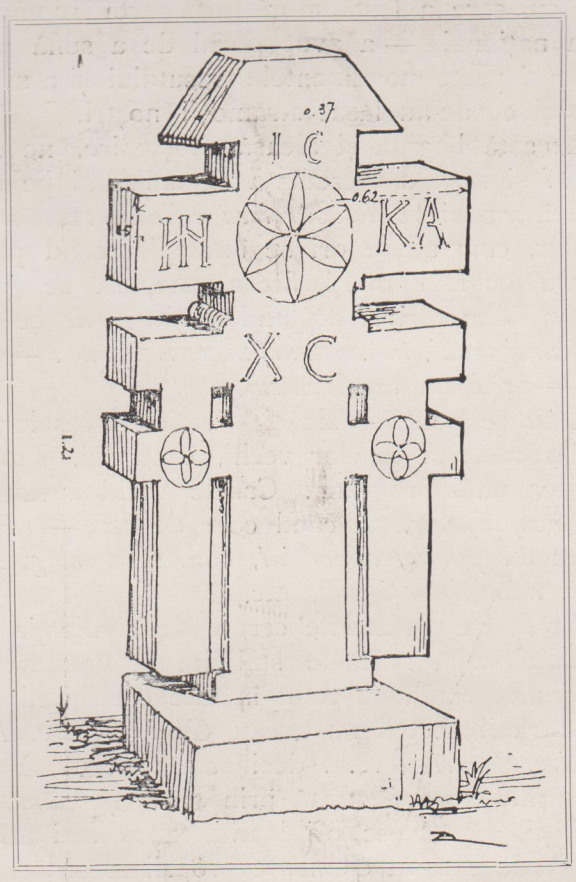

Cruce pe mormânt la biserica din Gura-Sărății-Buzău
Desen de **Al. M. Zagoritz**

In afară de aceste două isvoare de artă românească, mai sunt *casele boerești, culele,* și *palatele domnești,* a căror arhitectură ține oare-cum mijlocia între acea bisericească și țărănească, de și se resimte de influența orientală grație contactului social ce-l aveau boerii și voivozii noștri, cu lumea din Constantinopole și Orient.

Urmând firul istoriei, vedem că de la 1859, odată cu unirea principatelor s'a început o nouă viață socială și o nouă *eră* pentru artele românești. După războiul independenței, s'au deschis larg porțile civilizației occidentale și în acest răstimp s'a înfăptuit acel *noian* de prefaceri, care a pricinuit sacrificarea multora din vechile noastre monumente, pe altarul *României moderne.*

Atunci, s'a ridicat *prima pleiadă de arhitecți români,* — veniți din străinătate — unde pe lângă cunoștințele profesionale învățară și *cultul* ce aveau străinii pentru monumentele lor — și-au dat semnalul unei *renașteri* întemeiată pe monumentele istorice și naționale, luptând pentru restaurarea și conservarea lor.

In paginele «*Analelor arhitecturei*» se încinse vii discuțiuni asupra *lipsei de pietate* cu care se *restaură* sau se *dărâmă* parte din monumentele noastre, luptă de principii, dusă cu atâta însuflețire de penele autorizate ale arhitecților: *Sterian, Ciocârlan, Gabrielescu, Socolescu, Mandrea* . . . . .

Geniul lui *Mincu* rupse cel dintâi zăgazul celor 150 ani ce ne despărțea de epoca strălucitoare a artei naționale, creiând *casa Lahovary, Școala Centrală, Bufetul de la Sosea*. . . . . După el, și aproape în acelaș timp, *Socolescu* dete la lumină *Casa lui Gion, Casa proprie* și o mulțime de case risipite prin oraș, purtând caracteristica unei arhitecturi policrome, cu streașină.... *Sterian* clădi *cazinoul* din Slănic-Moldova și *Ateneul* din Bacău. . . . . *Gabrielescu,* casa din grădina botanică, *Michaescu,* palatul funcționarilor și casa din Bulev. Colțea. . . . . .

După acești *antemergători ai nașterei* arhitecturei românești, urmară mai departe, tinerele generațiuni de arhitecți, interpretând vechile isvoade, fie-care după priceperea lor și clădind în stilul românesc numeroase și variate construcțiuni.

Multe din noile clădiri românești concepute sub imboldul *amorului artei,* au isbutit să

păstreze *aerul* stilului; iar parte din ele lucrate din spirit *comercial* sau de *imitație*, sunt încă departe de *hotarele* lui.

In vecinica goană după *nou* sau după *câștig*, erà și firesc să se întâmple unele greșeli sau rătăciri, cari să motiveze oare-cari reflexiuni *pesimiste* asupra stilului românesc.

Acestora, noi le opunem *neclintita credință* ce avem, că stilul românesc fiind încă la *începutul* formațiunei lui, va trece cu pași repezi prin fazele desvoltărei lui treptate, până ce va atinge culmile demne de *bogata* și *viguroasa lui obârșie*;... Că prin asemenea faze au trecut toate stilurile din lume și că până la complecta lor desvoltare a trebuit să treacă secole și să lucreze multe generații de artiști.

Că formele mlădioase ale stilului românesc au îmbrăcat deopotrivă de bine atât clădirile rurale, ca: *școli, primării, spitale, conacuri de moșii, vile*; cum și clădirile urbane, ca: *administrații, bănci, teatre, hoteluri, magazine, gări*, etc., că acoperișurile cu streșini se înpacă cu nevoile climei, dând caselor aspecte și siluete dintre cele mai pitorești; că în fine —ca buni români— suntem datori, să locuim în case cari să ne reamintească cât de pedeparte casele în cari au trăit strămoșii noștri. Cu modul acesta vom da orașelor noastre un caracter *propriu, național*, iar streinul ce ne va vizità, va *simți*, că se află într-o țară conștientă de trecutul său, urzindu-și viitorul prin propriele ei puteri. De ce să înclinăm pe povârnișul scepticismului, îndoindu ne, că din elementele arhitecturei noastre vechi, *religioase* sau *țărănești*, să nu se poată clădì așezăminte moderne, când în țările cu mult mai înaintate în civilizație ca noi, vedem momumente cu destinațiuni, cu totul deosebite de acelea din cari s'au inspirat ca arhitectură?

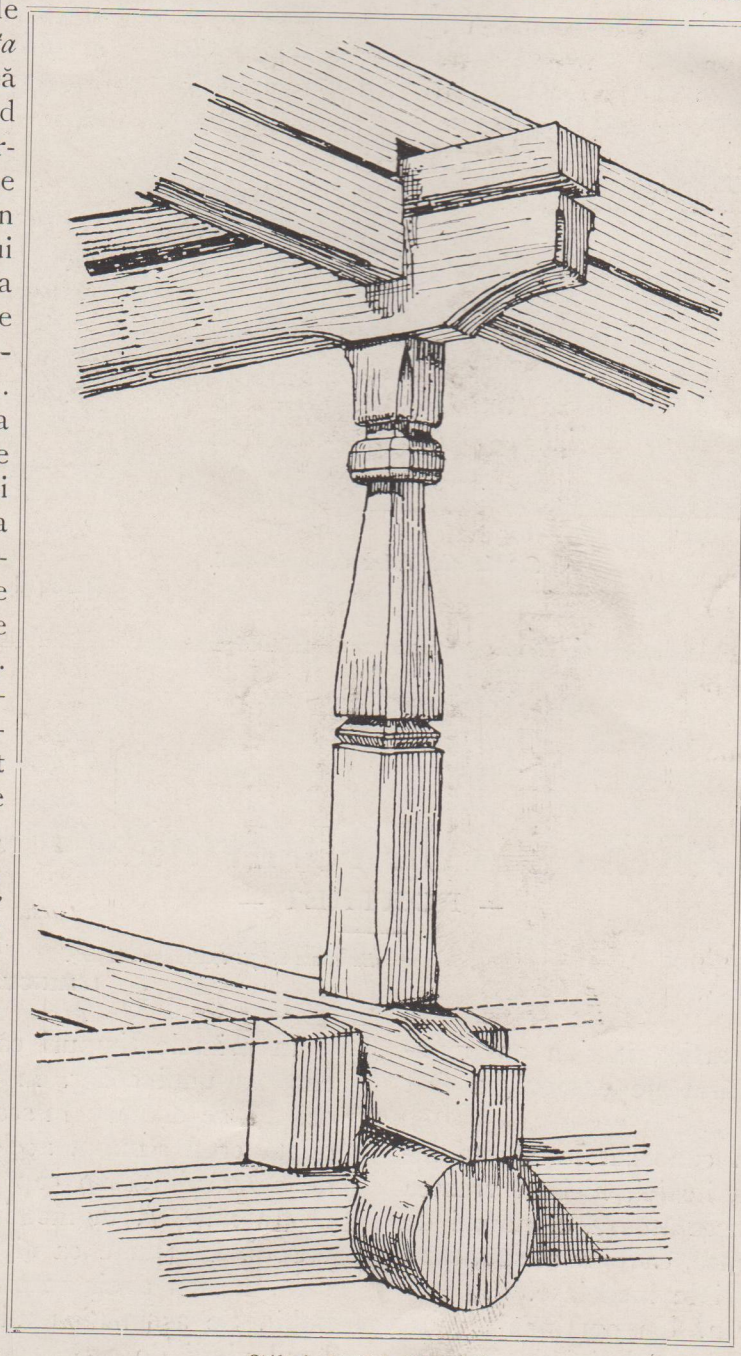

Stâlp la tindă în Târgul-Jiu
Desen de **Al. M. Zagoritz**

Sentimentul religios a inspirat cel dintâi arta monumentală a trecutului, din timpurile cele mai vechi și la toate popoarele, iar arta țărănească s'a desvoltat în tihnă la adăpostul munților... cu elementele arhitecturei culeasă din templele, moscheele, basilice, catedrale, s'a ridicat mai târziu—chiar în timpul nostru... teatre, muzee, școli, gări, bănci, restaurante, mobilier civil, etc.

In stilul monumentelor clasice, —templele greci și romane—, vedem ridicându-se mai târziu palate, universități, muzee, case particulare, mobilier; iar în stilul măreților catedrale ogivale: gări, teatre, edificii particulare, restaurante, berării, mobilier etc.

De ce să fim atât de îngăduitori cu artele clasice, și față de arta noastră veche să fim așa de vitregi? De ce să nu nădăjduim și noi, că cu elementele artei noastre vechi, să nu vedem ridicându-se monumentele *României mari* de mâine!

«ARHITECTURA»

Capela din Valea Călugărească.

Desen de AL. M. ZAGORITZ.

ARHITECTUL IOAN MINCU

— PORTRET —

«Eu m'am simțit totdeauna singur».

I. MINCU.

Un suflet de artist, într'un om mândru și supărat pe oameni, a fost Mincu.

Nu l-am cunoscut la vârsta iubirilor și a iluziei, nici în vremea bărbăției încrezătoare, ci numai de doisprezece ani încoace, ca elev al său, când socotelile cu lumea și le încheiase.

Era aproape bătrân. Un om înnalt, osos, cu trupul drept și mersul liniștit. Timpul stilizase figura lui originală cu răbdarea ce o pune la unele lucruri la care ține îndeosebi și, poate ajutat și de faptul că omul erà înalt și trebuià să privească în jos când vorbeà cuivà, îi pusese în privire o maestate neobicinuită.

In primele timpuri când l-am cunoscut, la cununia unui coleg, în biserică, retras de ceilalți se așezase în scaunul episcopal. Niciodată cred scaunul acela nu simțise sprijinit de spătarul lui un cap mai potrivit pentru el. In mișcări, în încetineala și cumpătarea vorbei, în glume ca și în rezerva din uitătură, Mincu aveà necontenit cevà rustic și nobil. Se asemănà unui țăran trezit în mijlocul vieții de oraș, pe care nu o poate prețuì și pe care ar da-o bucuros pe liniște și singurătate.

Mare durere va fi simțit omul acesta dându-și seamă de contrastul dintre felul lumei din jurul său și firea sa proprie — două lucruri pe care nici timpul cu stăruința lui

n'aveà să le împace —, și când va fi înțeles că el, cu darul dat de Dumnezeu, aveà să cumpere suferința unei vieți întregi. Mâhnit și hotărât s'a osândit exilului în sine. El erà premergătorul renașterii arhitecturii românești și tot el trebuià să fie și jertfa pe care o cereà această strălucită înviere, dar lumii, afară de nobila lui artă, nu i-a arătat decât asprimile caracterului său.

Valul lumii în care trăià întâlni în cale-i o fire neînduplecată, fără să rupă din ea nici un grăunte: poate mai mult a întărit-o.

Mincu știà bine unde duce drumul pe care mergeà, singur; dar își făcuse o mândrie și o datorie către sine de a-l urmà, fără altă ambițiune decât aceia a artei sale, față de care erà totdeauna modest ca un ucenic.

Concepuse și realizase, în singurătatea cimitirului Belu, cele cinci monumente funerare, care ele singure constituesc o arhitectură. Simțise în sufletul lui întâiele palpitări ale renașterii vechii arhitecturi românești, pe care a înviat-o plină de tinerețe. Dăduse încă de mult, acum 12 ani, proectul Primăriei Capitalei, în fața căruià se vor plecà încă multe ambiții și mult orgoliu. Și nu cereà nimic pentru sine. Desinteresare pe care, cei ce o cunosc o știu cât de mare, aproape stranie, erà.

Il supărau și îl turburau lucrurile false și rele. Cu atât mai mult însă îl mulțumea un lucru natural or o formă armonioasă. Il vedeai des privind îndelung bisericuța Stavropoleos, care a avut un înțeles deosebit pentru el.

Odată, într'o stațiune balneară, se oprise din drum și priveà, fără să se satură, mișcările unui copil ce aruncà în sus și prindeà pe sfoară jucăria sa, *diabolo*. Nu m-am apropiat să-i dau bună-ziua. Il știam: s'ar fi strâns ca un melc în coaja lui.

Povesteà cu plăcere mai ales lucruri văzute pela țară. Pe valea Govorei, într'o vară, îl cucerise liniștea naturei: «N'am văzut, spuneà, așa locuri — și călătorise foarte mult; — stau seara ceasuri întregi și nu se mișcă o frunză».

Cu simțirea aceasta discretă, deschisă lucrurilor simple, a conceput el toate operile lui. Intre căsuța dela șosea *(bufetul)*, care pare o ființă vie în mijlocul mișcărei lumii vara, și turnulețul pe care l-a adaos în timpul din urmă bisericei Stavropoleos, s'au scurs mai bine de 20 de ani; dar mâna lui, tânără sau înbătrânită, pe amândouă le-a desenat cu aceiaș fragedă distincțiune.

A fi totdeauna simplu, dar niciodată comun, erà nota caracterului lui, și, în arta lui cași în ciuda pe lume, erà o egală mărime.

Vorbind de acest distins artist al rasei noastre poate că nu e la locul lui un cuvânt de regret. El totuși vine, pentru vremea noastră mai mult decât pentru el. Păcat că Mincu a fost așa de străin între noi.

ARHITECT AL. M. ZAGORITZ

UN ALBUM CU OPERILE LUI IOAN MINCU. In urma inițiativei luată de D-l arhitect St. Ciocârlan, Societatea a luat hotărârea de a publică un album cu operile Maestrului Mincu. Acest album va conține pe lângă operile maestrului în ordinea lor cronologică, *date* și *amintiri din viața lui,* ca om, ca artist, ca profesor. In vederea pregătirei acestui material, ne facem o plăcută datorie, rugând pe cei ce l-au cunoscut pe Mincu, ca om, ca artist, ca coleg, ca profesor, să ne trimeată *aducerile aminte* ce-i păstrează fiecare, cărora le vom da un loc de cinste în coloanele revistei noastre. Colegilor noștri, *foștii lui elevi,* ne adresăm în deosebi, pentru-că Maestrul Mincu, dacă *în lume* erà mai adese-ori cu sufletul închis—ca o sensitivă—în *atelierul școalei,* de multe ori și-l deschideà... strălucind de viață, inspirație... glume, ironii... cari s'au întipărit adânc în sufletele tinere... ce-l ascultau ca pe un Crist. D-l St. Ciocârlan, admirator și fost coleg a lui Mincu, s'a înscris cel dintâiu pe o listă de subscripție cu 25 lei lunar.

Nădăjduim că vom fi ascultați iar îndemnul D-lui Ciocârlan va fi urmat mai departe.

N. R.

DIN OPERA ARHITECTULUI IOAN MINCU

— CAVOURI —

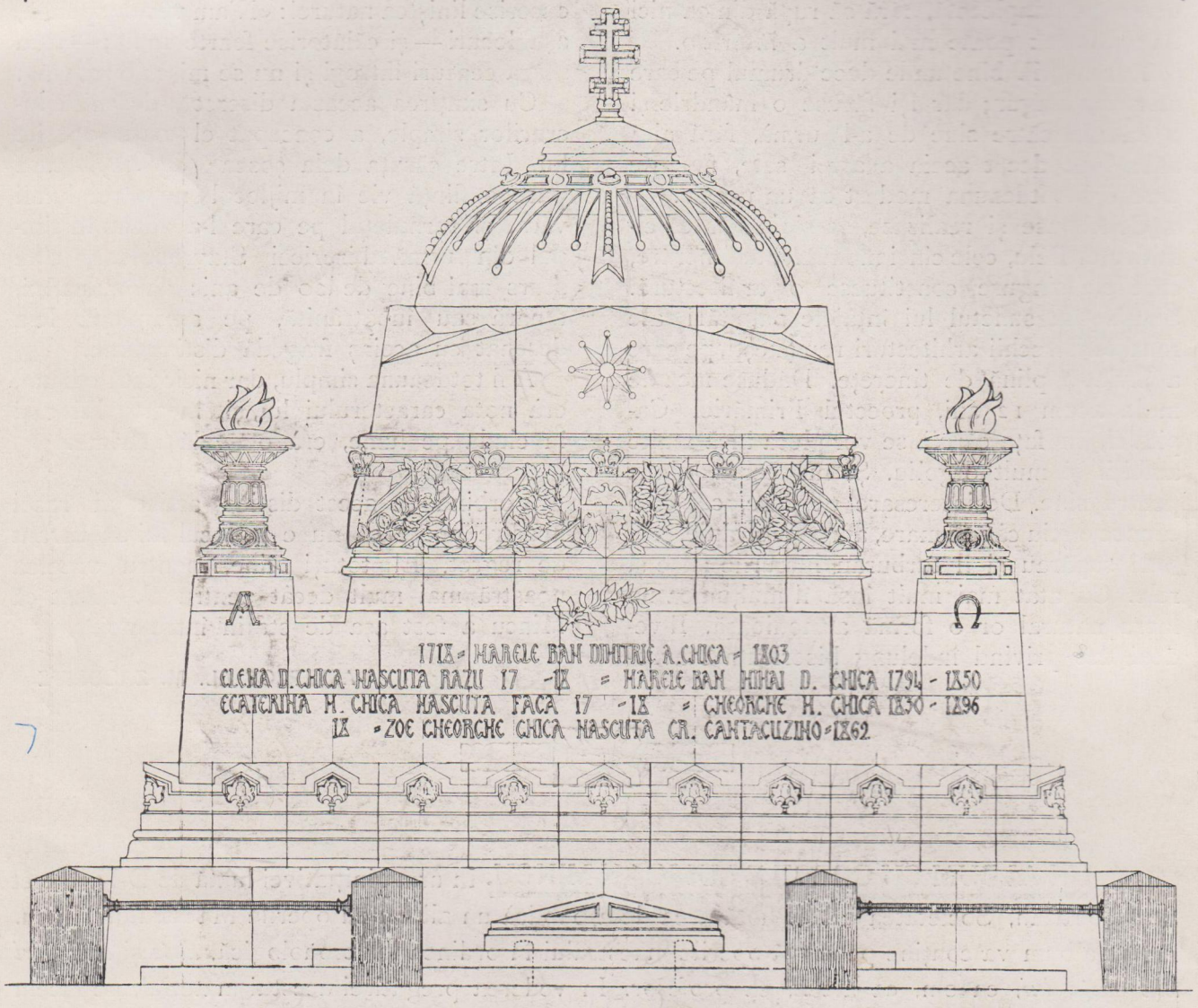

Cavoul Ghika — Cimitirul Bellu

— Vedere principală —

Proectul cavoului Ghika ce culegem pentru acest număr din opera lui Ioan Mincu, l-am obținut grație bunei-voinți a Doamnei Eliza Mincu, care păstrează toate lucrările, desenele și schițele marelui D-sale soț cu o nemărginită pietate. Proectele sunt desenate pe carton la scara de 0,02 p. m. cu o îngrijire și

DIN OPERA ARHITECTULUI IOAN MINCU

CAVOURI

Cavoul Ghika — Cimitirul Bellu.

— Vederea dela apus —

exactitate particulară Maestrului, ca și cum le-ar fi făcut pentru vecnicie. Așa își așterneà el concepțiunile : cu liniștea și cu grija unei lucrări de școală, fără altă preocupare de cât aceia a artei, și a demnității profesionale.

DIN OPERA ARHITECTULUI IOAN MINCU

CAVOURI

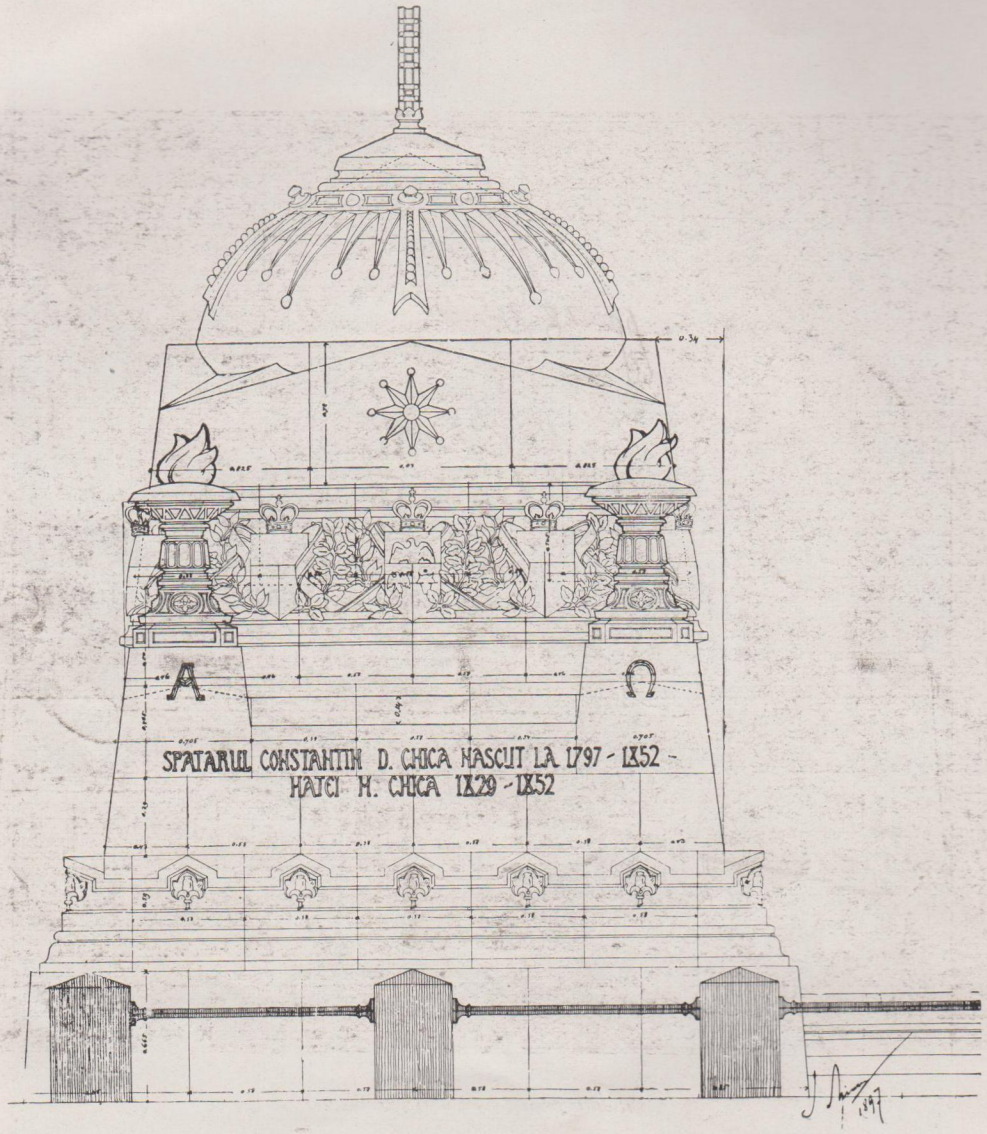

Cavoul Ghika — Cimitirul Bellu.
— Vedere laterală —

In casa din str. Mercur, camera sa de lucru a rămas aproape neschimbată, împodobită cu aceleași schițe, aquarele, mobilier bisericesc, și cu *leagănul* din colț în care se odihnesc îndoite în suluri, projectele operilor sale.

Aceste lucrări, ar puteà fi cu folos expuse în muzeul sau atelierele școalei

DIN OPERA ARHITECTULUI IOAN MINCU

CAVOURI

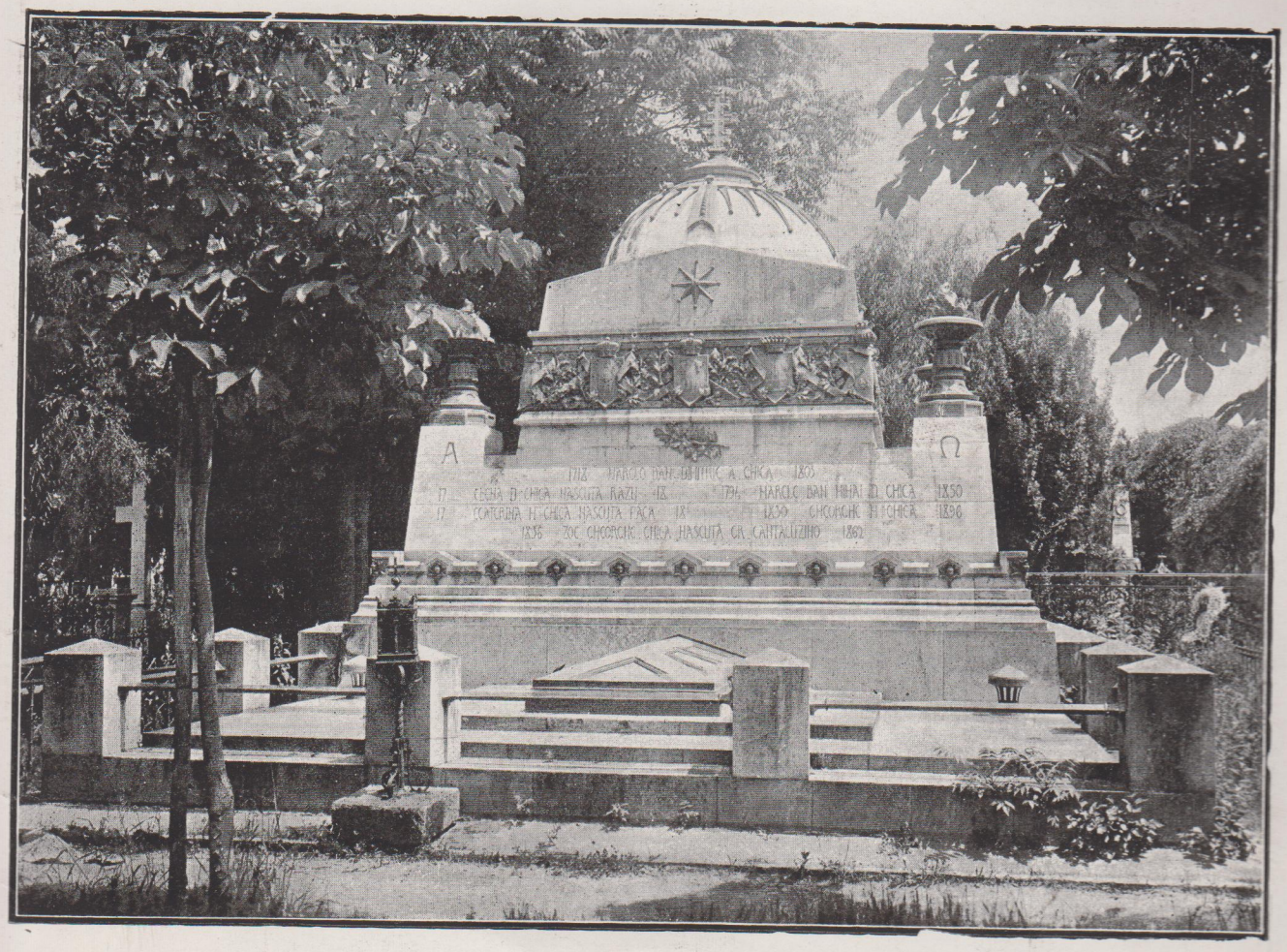

Cavoul Ghika — Cimitirul Bellu.

— Vedere principală —

superioare de arhitectură, pentru-ca generațiile de arhitecți, să se îndemne dela acela care și-a cinstit arta lui cu o muncă fără preget ajutat de o minte aleasă și de un talent puternic.

In cavoul lui Ghika, ca în toate lucrările lui, Mincu, a eternizat un gând: liniștea de veci a unei vieți apuse. Masele, liniile, decorațiunile, ne conduc la această idee. Bogata friză de bronz, ne

DIN OPERA ARHITECTULUI IOAN MINCU

CAVOURI

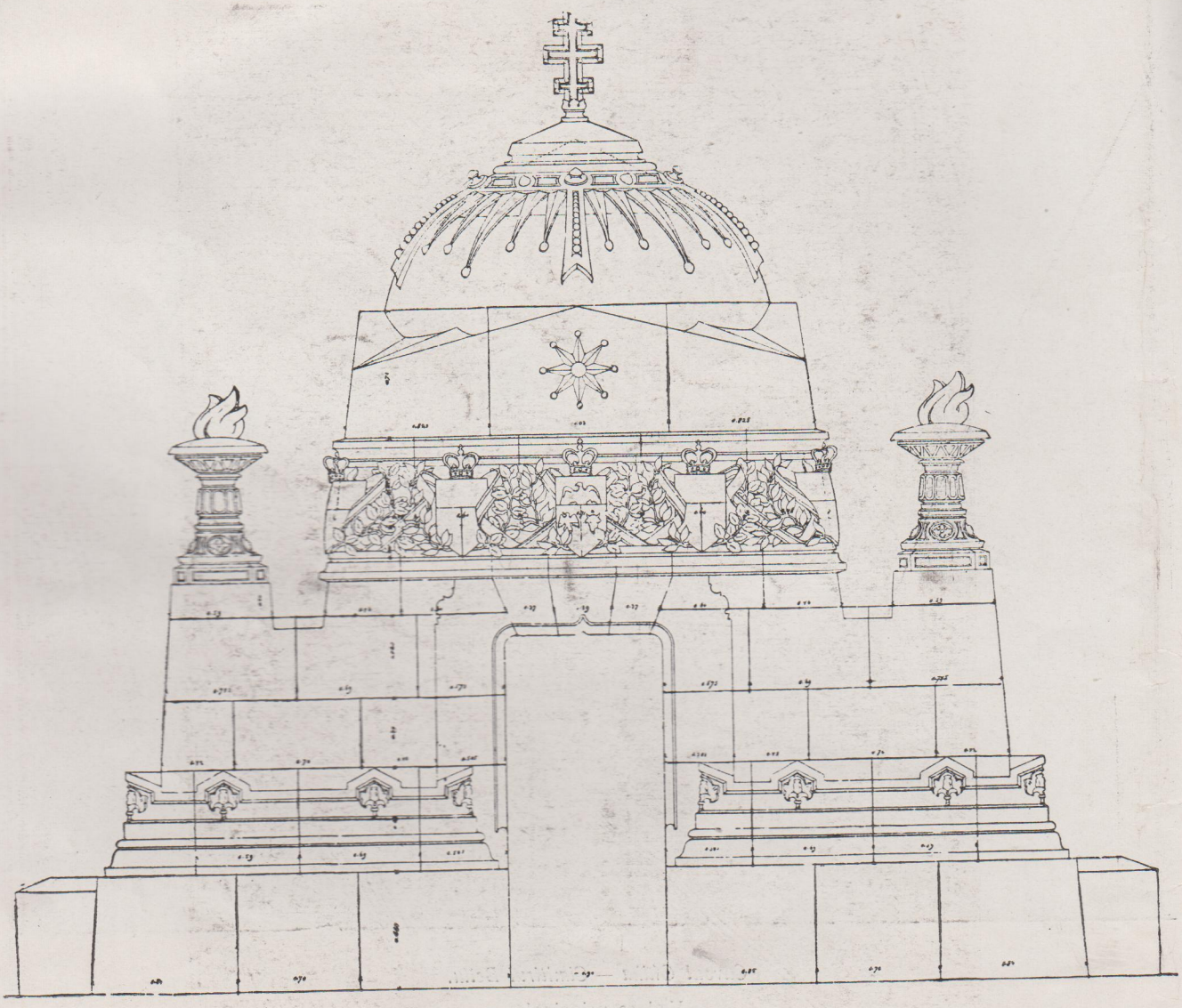

Cavoul Ghika — Cimitirul Bellu.

— Vedere posterioară —

amintește de gloria princiară a celui ce se odihnește de veci sub acest bloc, deasupra căruia se ridică atât de mistic cupola și crucea. Cele patru făcliere, veghează nestinse ca un simbol a *jertfei,* iar florile de mac ce încing de jur împrejur crenelurile soclului, ne conduce atât de discret, la ideia *somnului de veci.*

Câtă *gândire,* câtă *simțire,* răscolite de *formele* expresive ale acestui cavou.

DIN OPERA ARHITECTULUI IOAN MINCU

CAVOURI

Cavoul Ghika — Cimitirul Bellu.

— Detaliul fațadei principale —

DIN OPERA ARHITECTULUI IOAN MINCU
CAVOURI

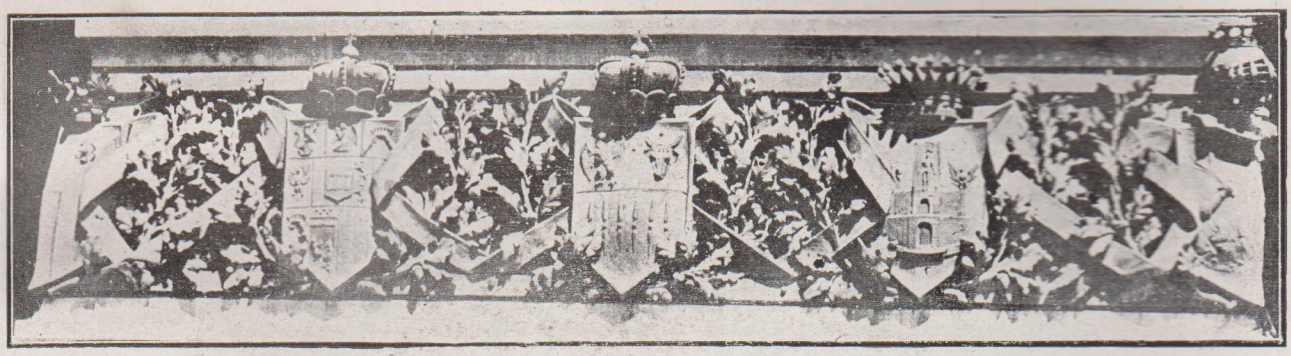

Cavoul Ghika — Cimitirul Bellu.
— Detaliul frizei —

Detaliul faclerului.

Vederea posterioară.

DIN OPERA ARHITECTULUI IOAN MINCU
CAVOURI

Cavoul Ghika — Cimitirul Bellu.
— Detaliul complect —

Detaliul macului.

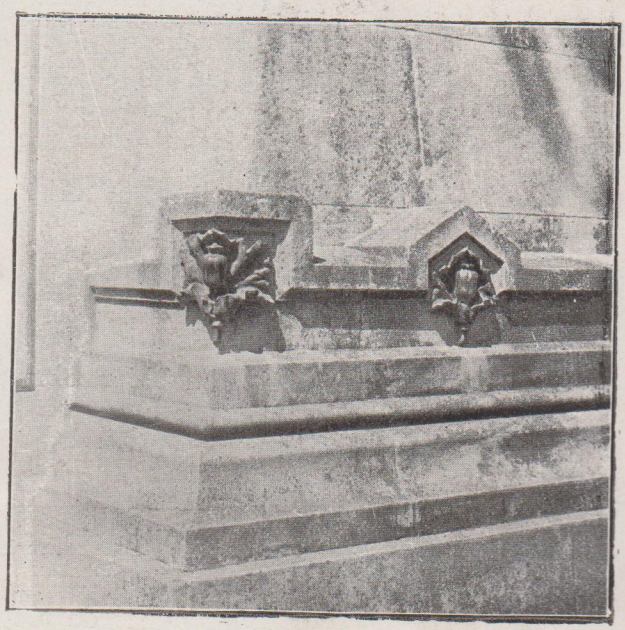

Detaliul soclului.

arh. 22174

INSTITUTUL DE ARHITECTURA ION MINCU BIBLIOTECA BUCUREȘTI

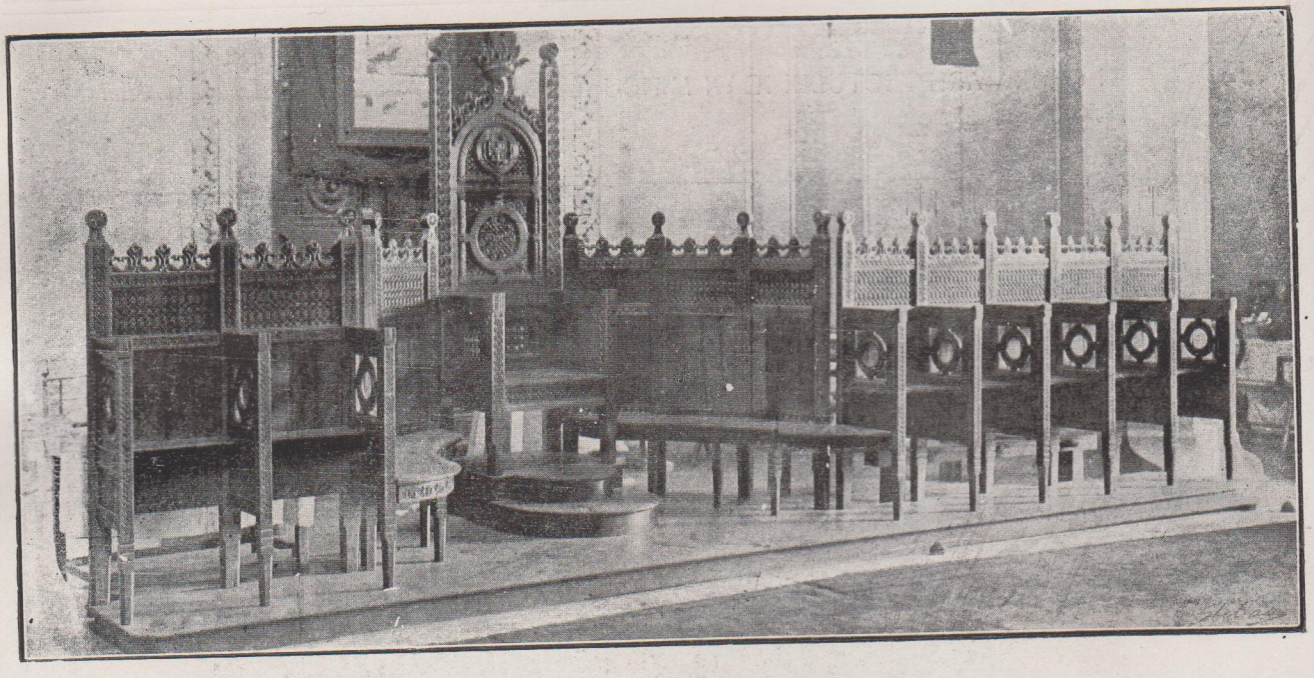

Vederea de ansamblu.

MOBILIERUL BISERICEI ALBE DIN BAIA

Biserica este zidită după cât se pare de către Domnul Moldovei, Ștefan cel mare. Nici o inscripție și nici o indicație care să poată da vre-o siguranță asupra datei clădirei ei. Arhitectura e foarte simplă, chiar rustică. Din această cauză nu va puteà adoptà mobilierul bogat sculptat și poleit al bisericilor noastre. Interiorul fiind văruit, fără picturi nici ornamente, să cereà a fortiori un mobilier sobru.

Pe chenarul ușelor bisericei se găsește singurul ornament ce posedă această biserică: el se compune din o serie de cercuri separate și legate între ele prin linii drepte orizontale și verticale cari încadrează cercurile.

Acest motiv a servit drept punct de plecare în compoșiția acestui mobilier. Mobilierul este executat din lemn de stejar, într'o coloare închisă.

Pictura icoanelor tâmplei se datorește pictorului A. Verona. Execuția tâmplăriei și sculpturei a fost făcută la școala superioară de arte și meserii din București de sub direcțiunea d-lui inginer Panaitescu, în atelierul condus de maestrul Emil Gerrechs. Traseul detaliilor se datorește maestrului A. Spoldi lucrând sub direcțiunea autorului.

Marca Moldovei și coroana de pe jețul Domnesc au fost luate întocmai după o pecetie a Domnului Ștefan cel mare și coroana ce se află pe portretul Domnului pictat în biserica Voronetz din Bucovina.

Aceste documente ne-au fost puse la dispoziție la Arhivele Statului de către d-nul Director General profesor D. Onciul.

ARHITECT N. CHIKA

ARHITECT N. GRIKA

BISERICA DIN BAIA

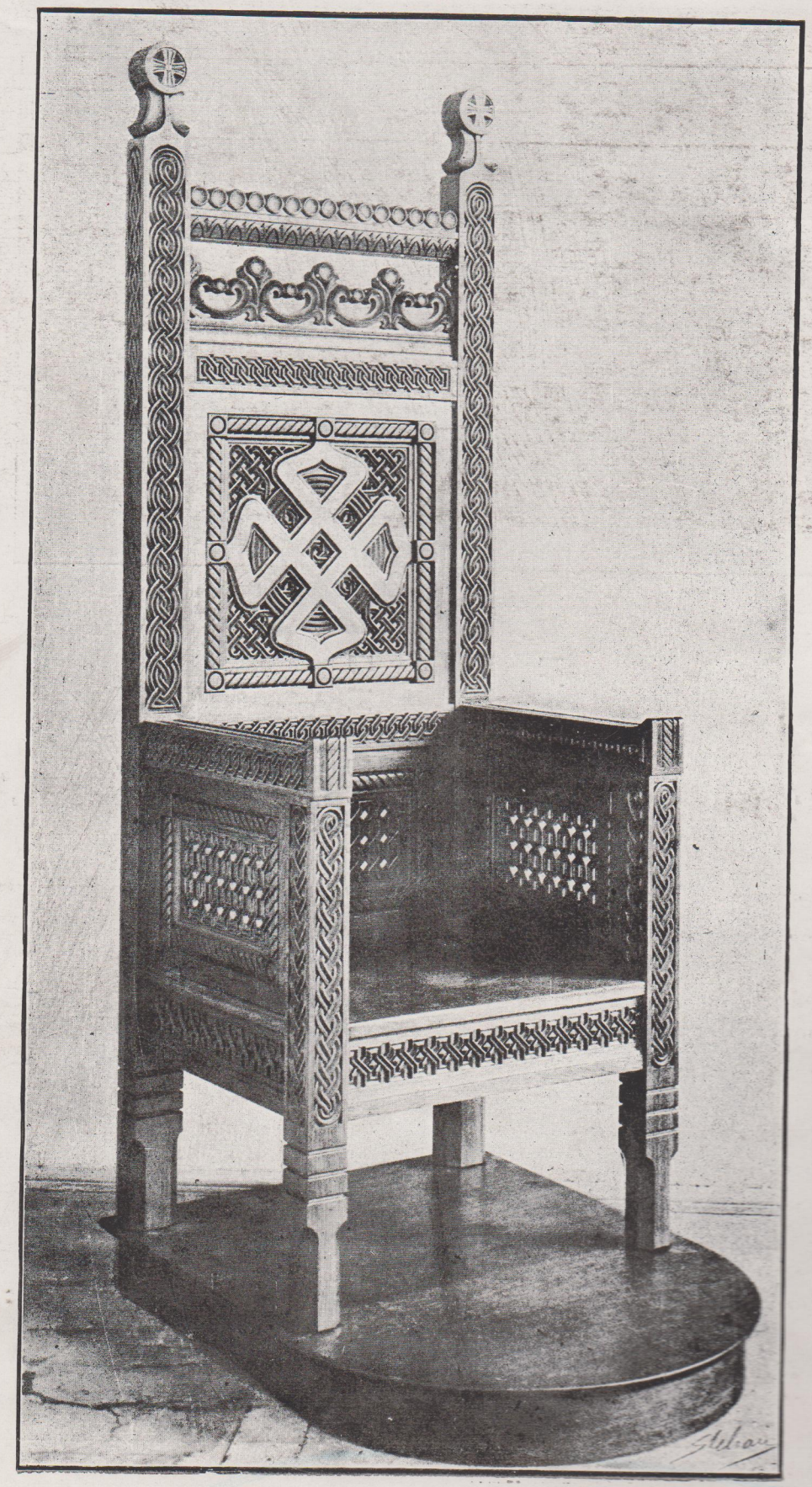

Jețul Episcopal.

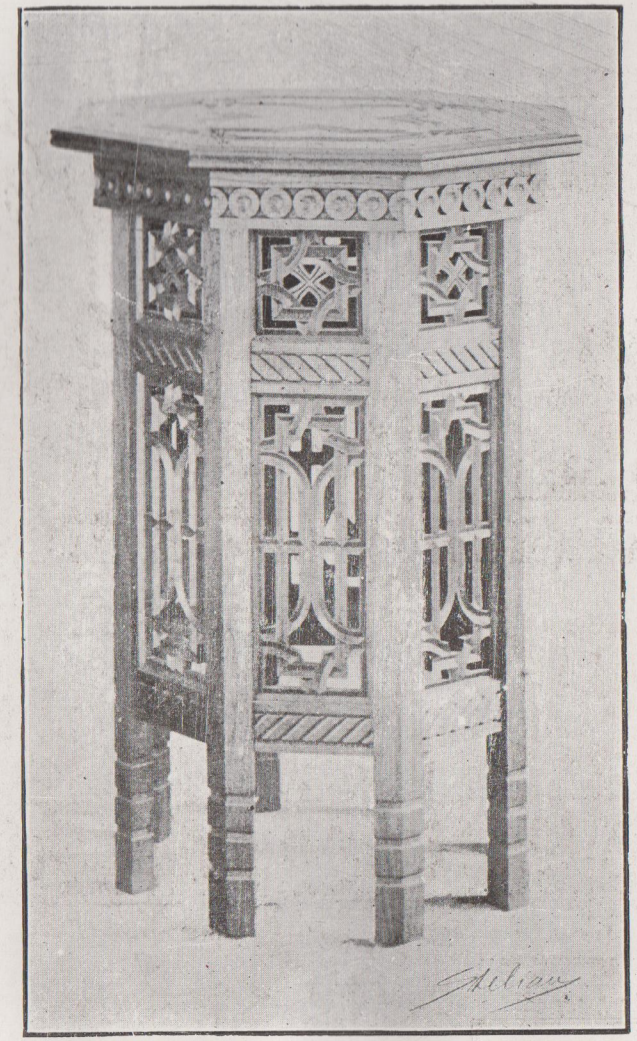

Masa jertfelor.

BISERICA

DIN BAIA

ARHITECT

N. GHIKA

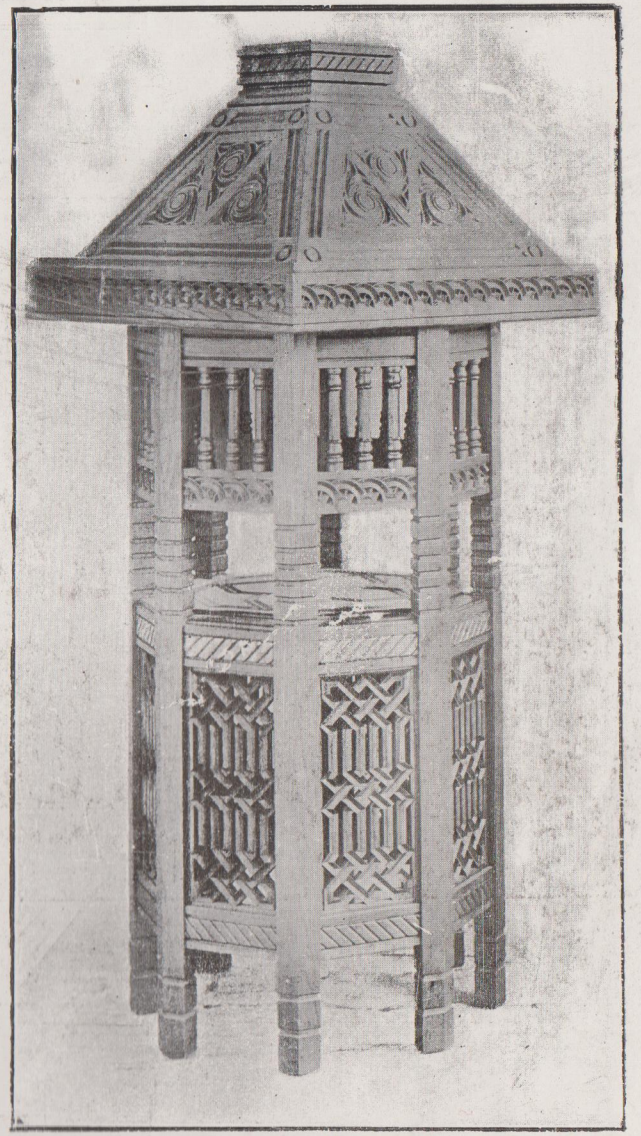

Cetelnic.

ARHITECT N. GAIKA

BISERICA DIN BAIA

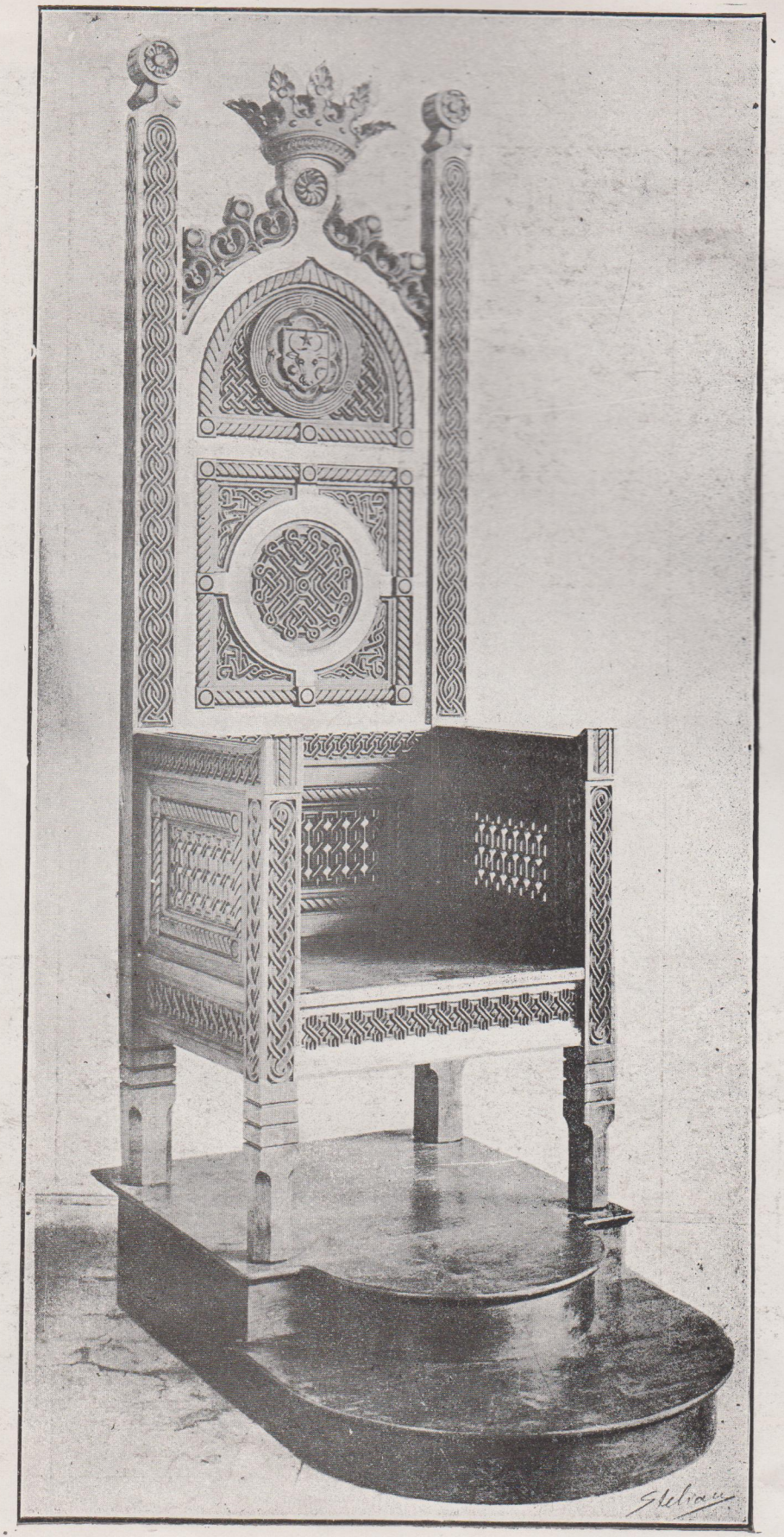

Jeţul Domnesc.

ARHITECT N. GAIKA

BISERICA DIN BAIA

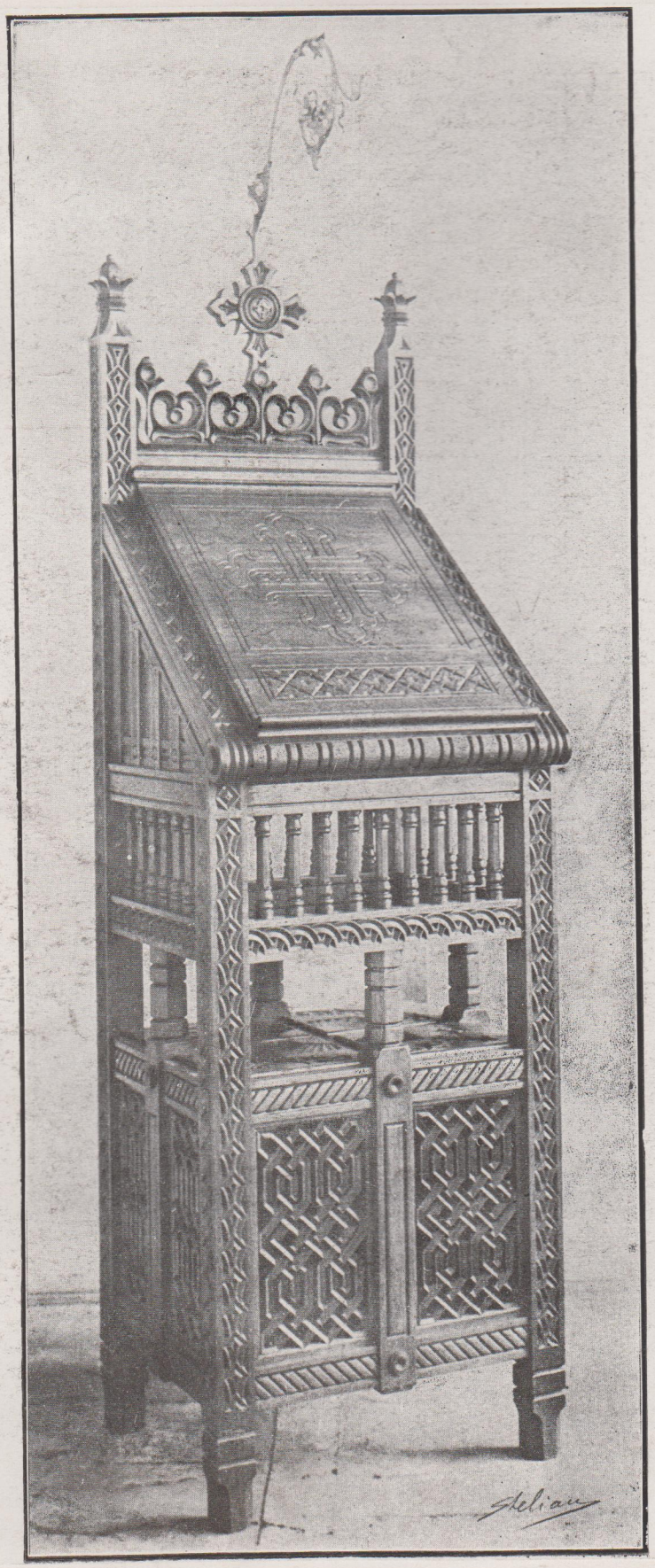

Iconostasul.

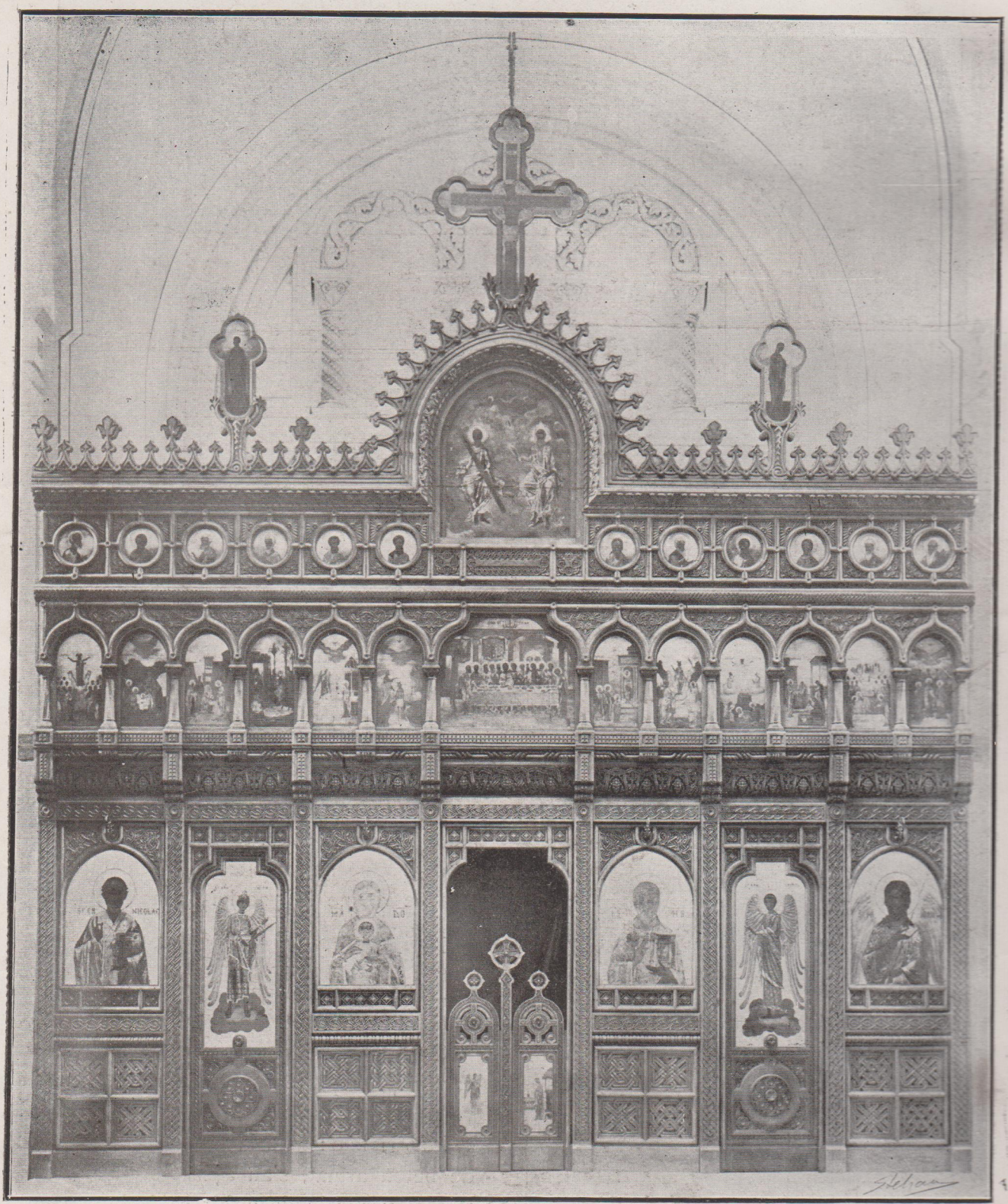

Tâmpla.

ARHITECT N. GHIKA

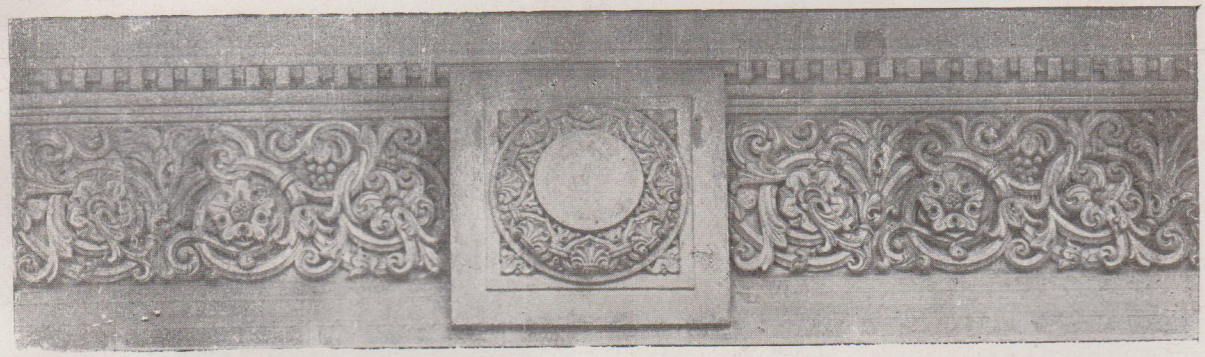

Detaliul ferestrei.

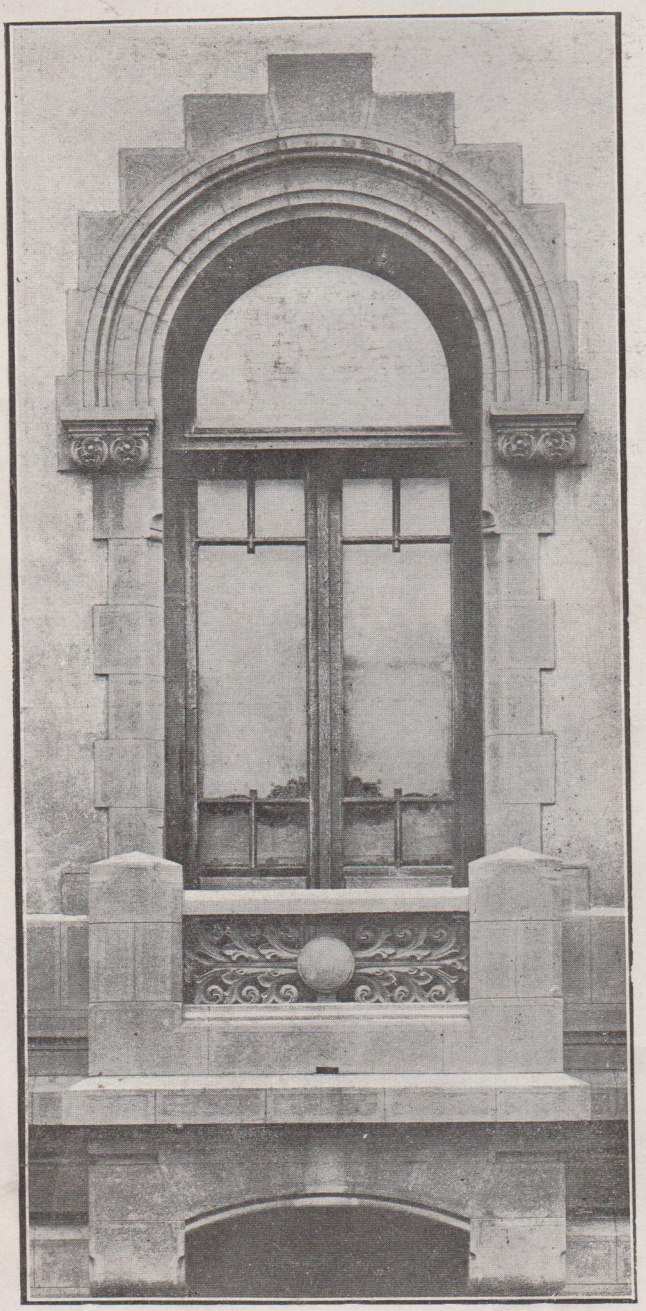

Detaliul frizei.

CASA COTESCU

DE ARHITECT P. SMARANDESCU

Casa D-lui Alex. Cottescu, Directorul general al C. F. R., e situată în București, 23 strada Luminei și a fost executată în vara anului 1911, după planurile, detaliile și sub conducerea D-lui arhitect Paul Smarandescu.

Suprafața clădită e de aproximativ 312 metri pătrați; costul total de lei 100.000, — în care nu se cuprinde valoarea terenului; ceia ce revine la 320 lei pe metru pătrat de construcție.

Stilul e cel românesc modern, inspirat de vechile motive românești ce ne au rămas din trecut.

Clădirea se compune dintr'un sub-sol, un parter și în parte o mansardă; după cum se vede din alăturatele planuri.

Materialele: zidăria e masivă, planșeurile de beton armat, s'au așezat straturi orizontale și verticale de asfalt ca izolator contra umezelei; tencuiala soclului, a balcoanelor, în jurul ferestrelor și la friză este de piatră artificială buceardată.

CASA COTESCU

ARHITECT P. SMĂRĂNDESCU

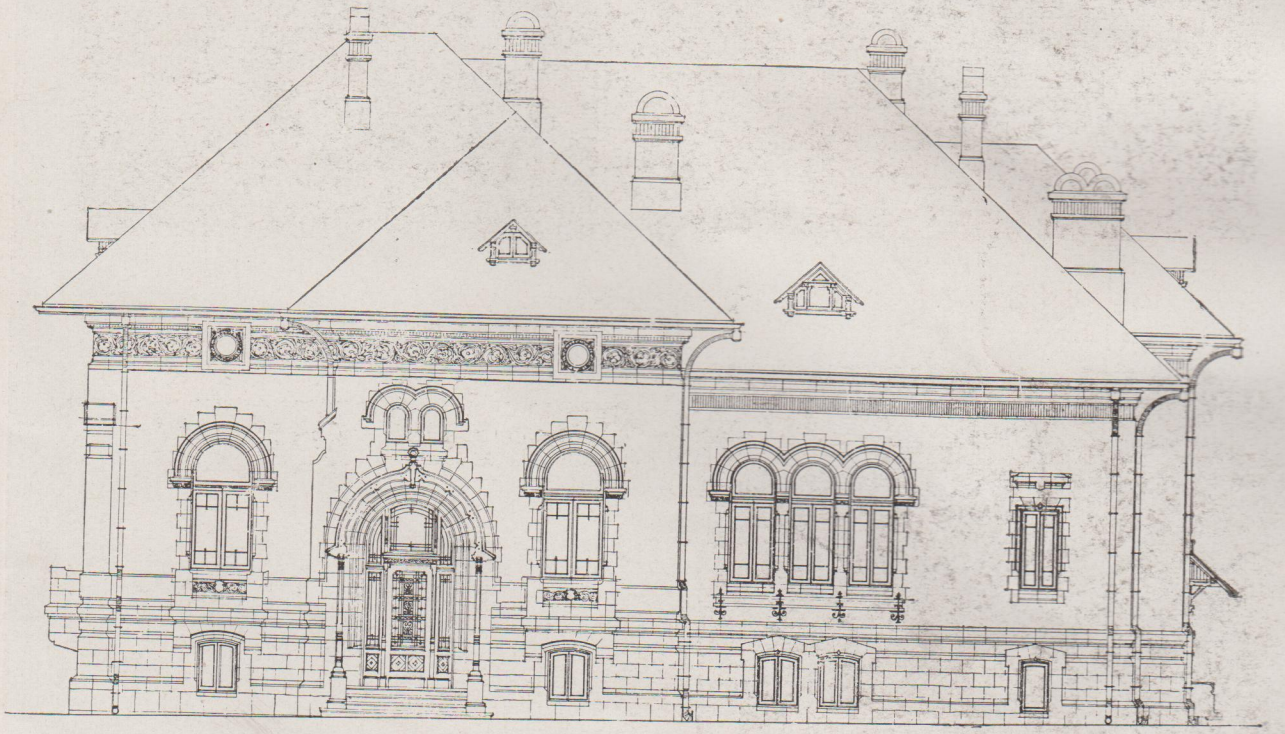

Fațada principală, spre curte

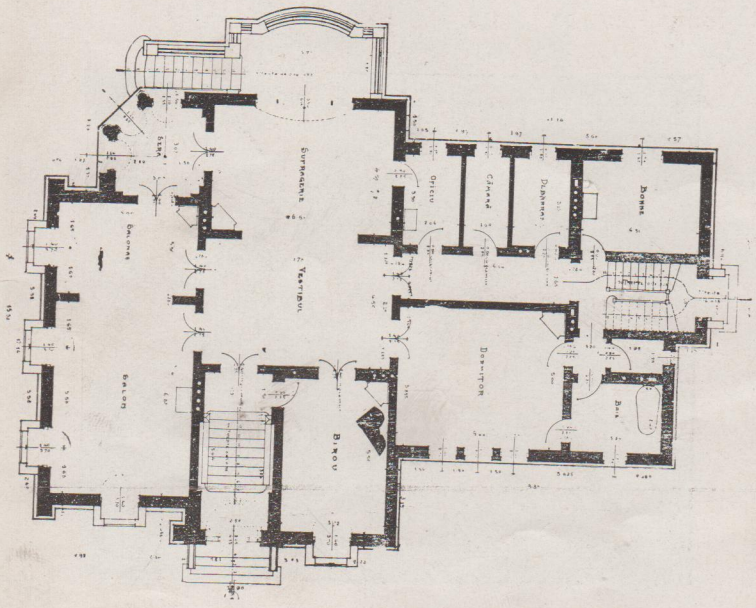

Planul parterului

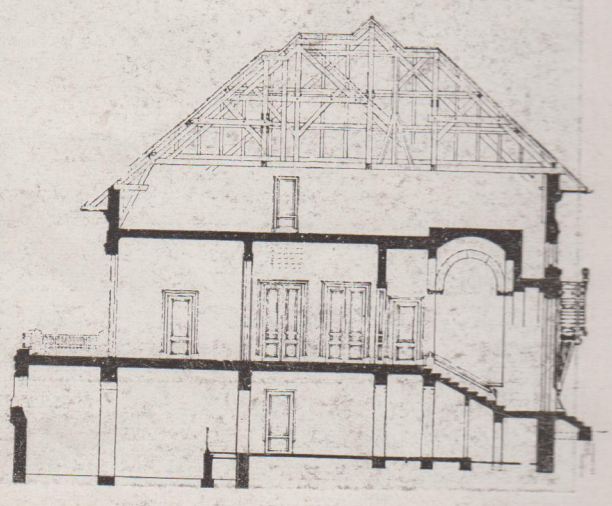

Secția transversală

CASA COTESCU

ARHITECT P. SMĂRĂNDESCU

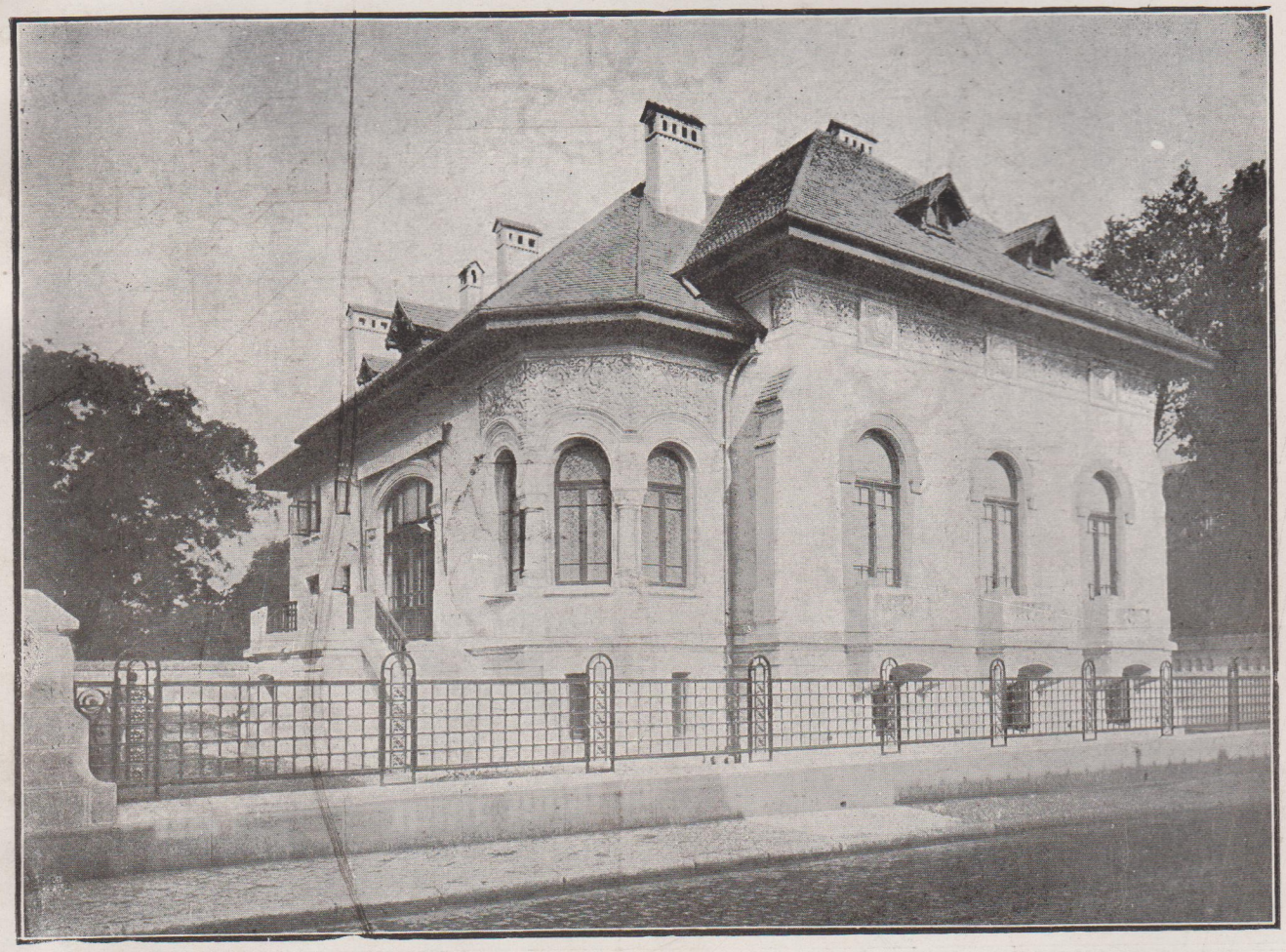

Vederea perspectivă spre stradă și grădină.

Detaliul stâlpilor și grilajul.

Vederea perspectivă spre stradă și curte.

CASA COTESCU

ARHITECT P. SMĂRĂNDESCU

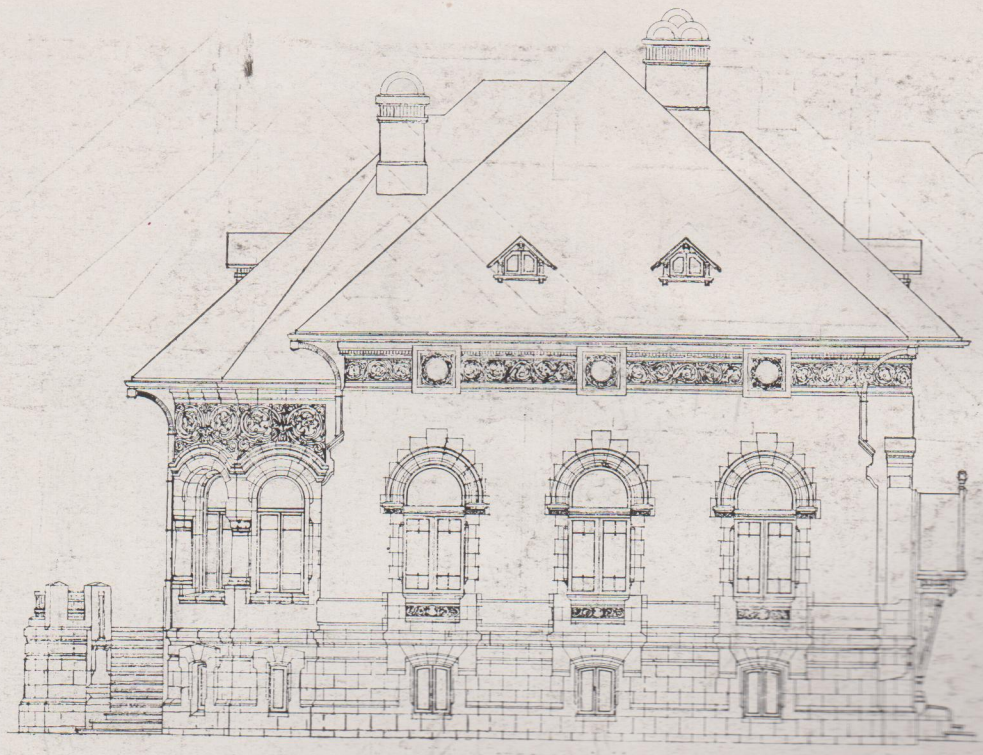

Vederea spre stradă.

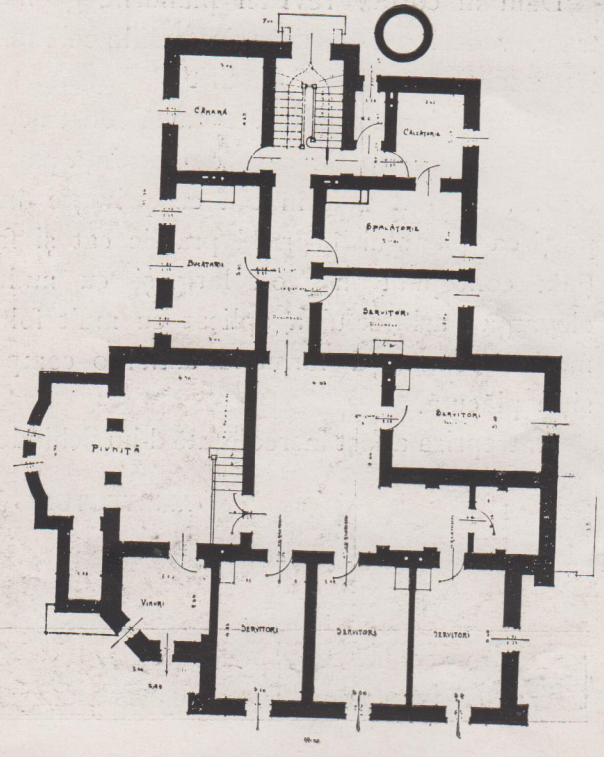

Planul subsolului.

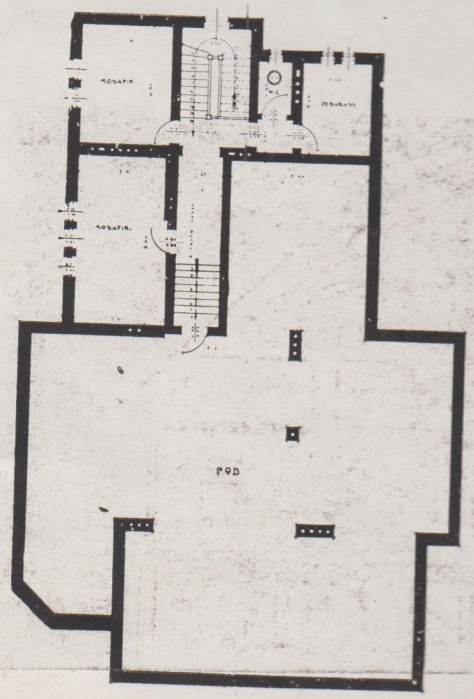

Planul podului.

CASA COTESCU

ARHITECT P. SMĂRĂNDESCU

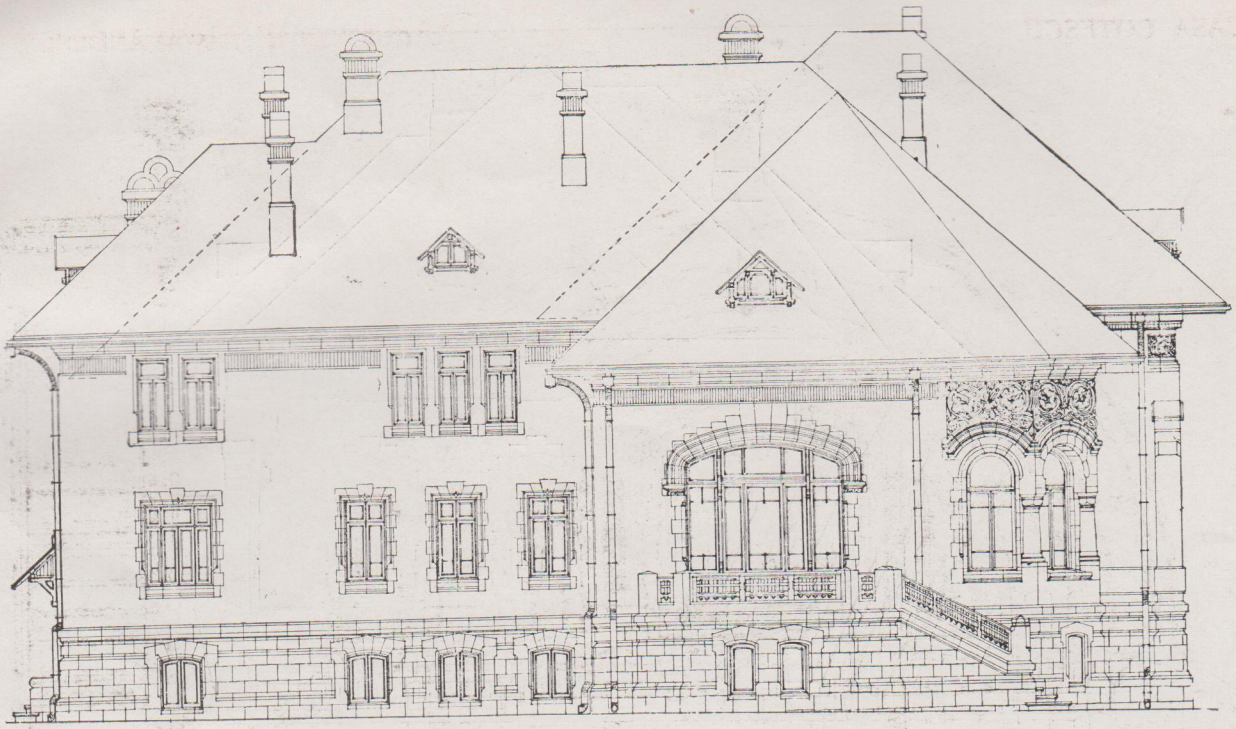

Vederea spre grădină.

Ușa de la intrare și marchiza

Invelitoarea e de țiglă așezată pe carton gudronat; marchiza de la intrare de stejar, scara principală de marmură etc.

Dăm în corpul revistei planurile geometrale, vederi perspective și detaliile cele mai interesante ale acestei clădiri.

La aprecierea noastră, această construcție reprezintă un tip de casă de locuință particulară, alcătuit atât în cea ce privește împărțirea planului în mod practic cât și fațada concepută în mod larg și cu multă eleganță; arhitectul a aplicat cu mult folos motive românești formând astfel o compoziție plăcută.

Antrepriza a fost încredințată d-lui Schindel.

«ARHITECTURA»

CASA COTESCU

ARHITECT P. SMĂRĂNDESCU

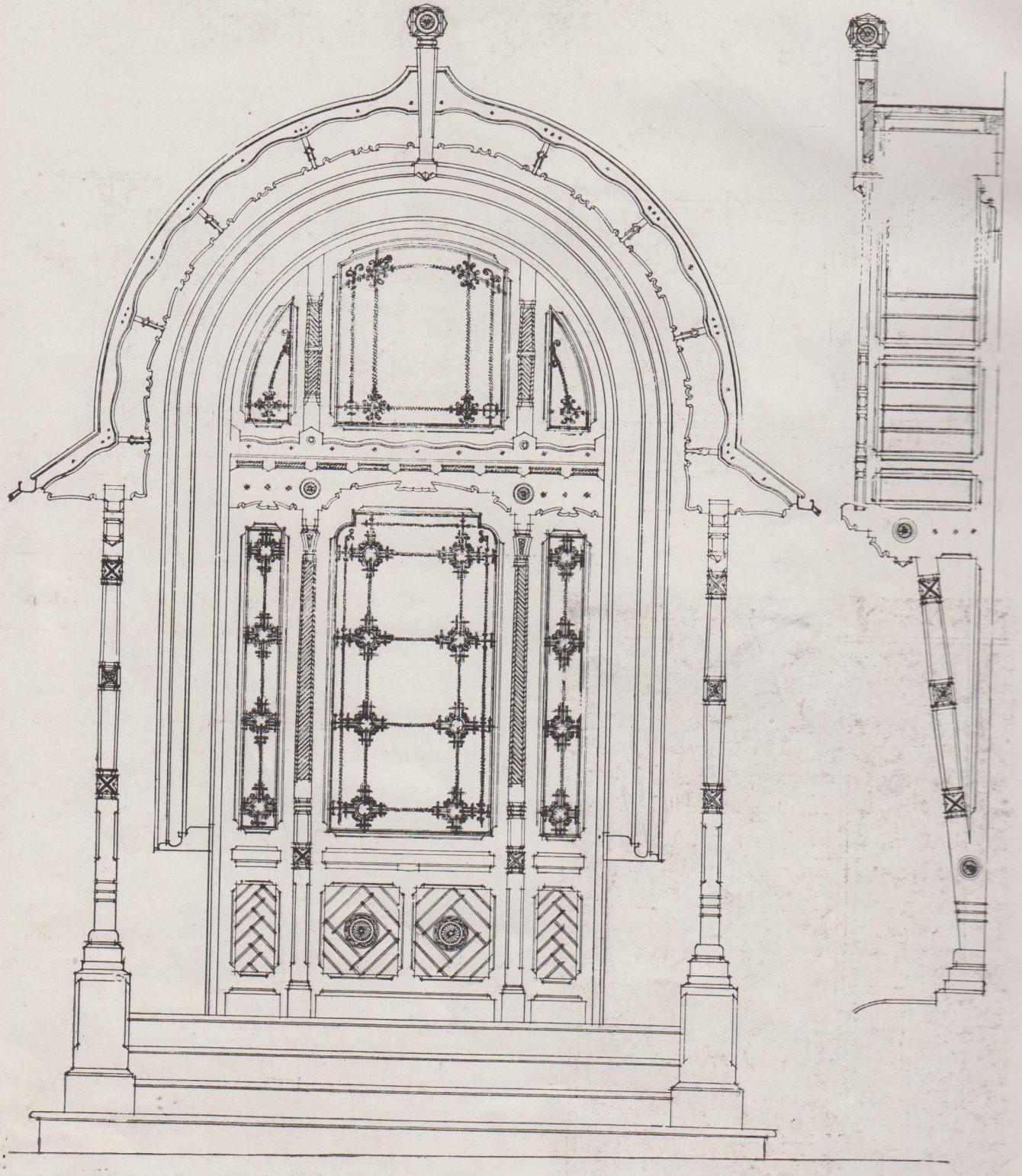

Detaliul ușei principale și marchizei.

CASA COTESCU

ARHITECT P. SMĂRĂNDESCU

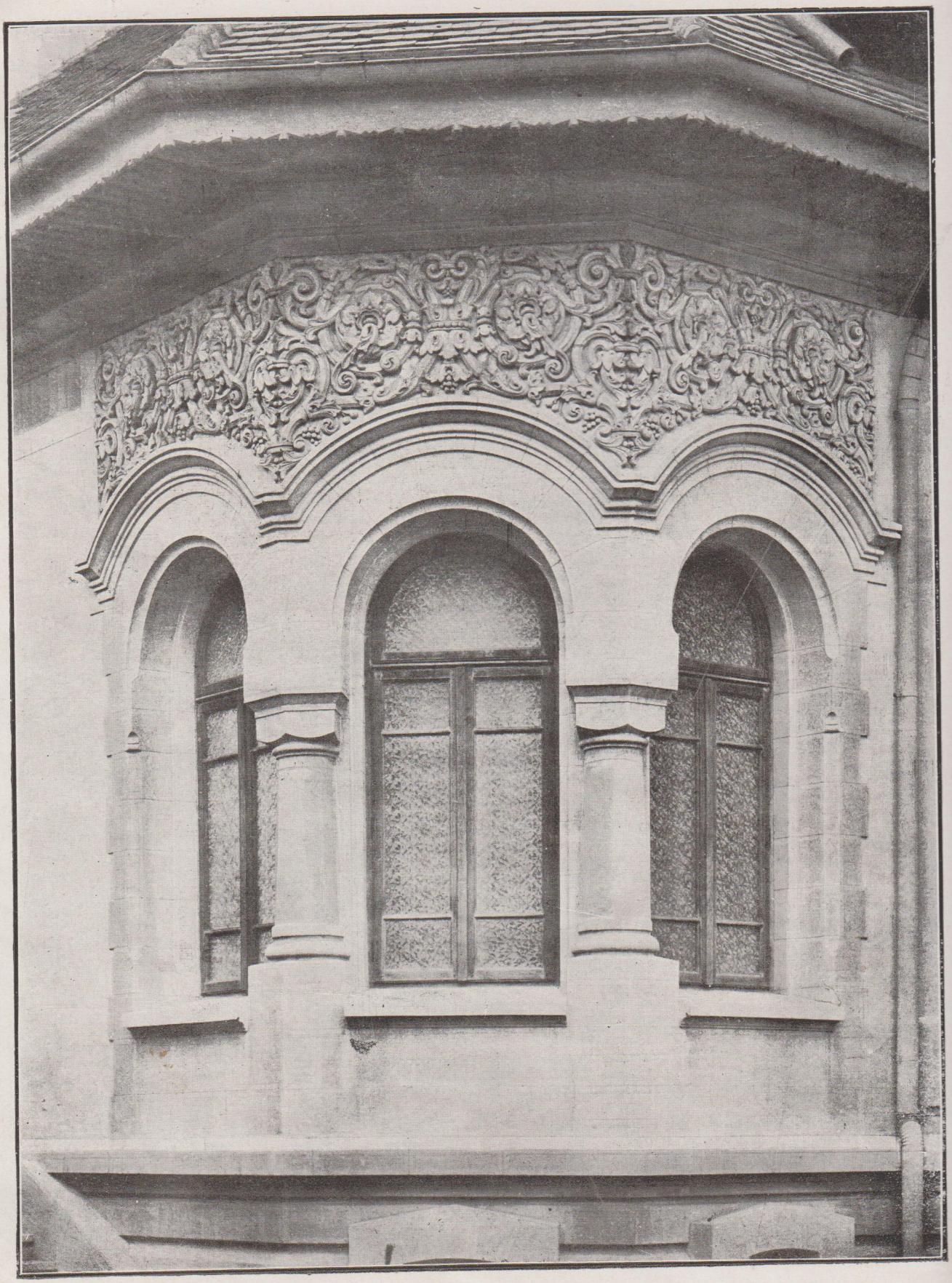

Detaliul serei.

CASA COTESCU

ARHITECT P. SMĂRĂNDESCU

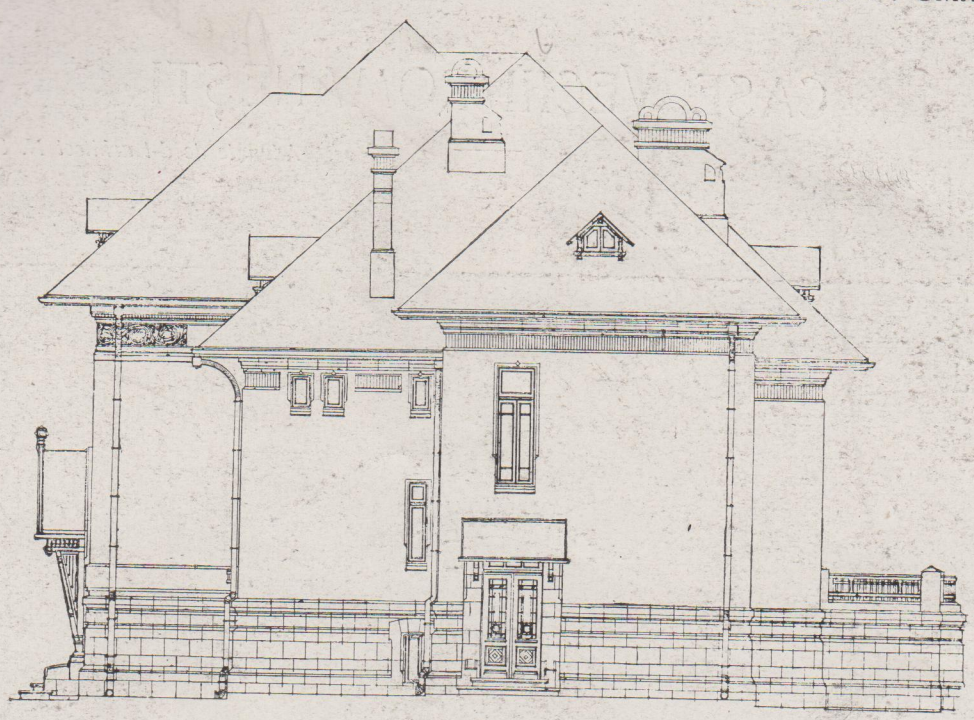

Vederea posterioară.

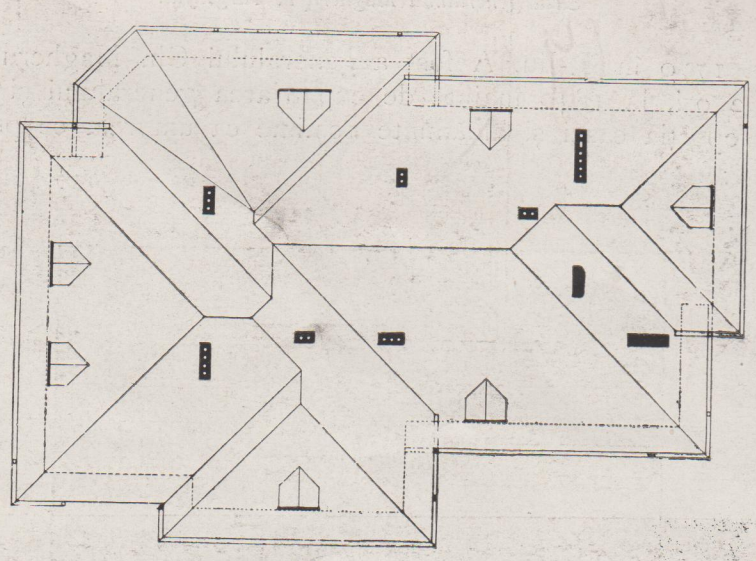

Planul acoperișului.

CASE VECHI ROMANEȘTI

Adunate de d-l arhitect N. STĂNESCU.

Casa generalului Magheru în Târgu-Jiu.

Casă de pe la 1770 în T.-Jiu. A fost a generalului Gh. Magheru (1804—1880). S'a reparat radical de 2 ori, la 1840 înainte de expatriarea generalului și apoi la 1857.

De admirat proporția casei și amănunte nostime ca umbrela ce protejează intrarea.

Casa lui Gheorghe Asaky, învățat român. Este situată într'o frumoasă posițiune la Văleni, în apropiere de Piatra-N., peste Bistrița. Casa, după cum ușor se poate vedeà, a suferit modificări cari

Casa lui Gh. Asaki la Văleni lângă P.-Neamț.

o fac să nu presinte importanță mare artistică.

Este însă interesant a ști că acì Asaki înființase prima fabrică de hârtie, dar acum clădirile anexe ale fabricei nu mai sunt.

Casa slugerului Barbu Gănescu T.-Jiu.

Casa Măldărescu T.-Jiu.

Casă din T.-Jiu, fostă a Slugerului Barbu Gănescul, datează de pe la 1798. Acì a copilărit şi renumita noastră cântăreaţă E. Theodorini. Casa a suferit mari modificări şi ceiace se ţine mai neschimbat, este cerdacul, care însă aveà intrarea prin partea opusă celei de azi.

Casă în T.-Jiu, fostă a Pitarului Dumitrache Măldărescu. Pela 1821 cu prilejul revoluţiei lui Tudor Vladimirescu, în pridvorul acestor case se făceà de către Turci grămezi de capete omeneşti, fiecare cap fiind plătit cu câte-o rupia, de un paşă turcesc.

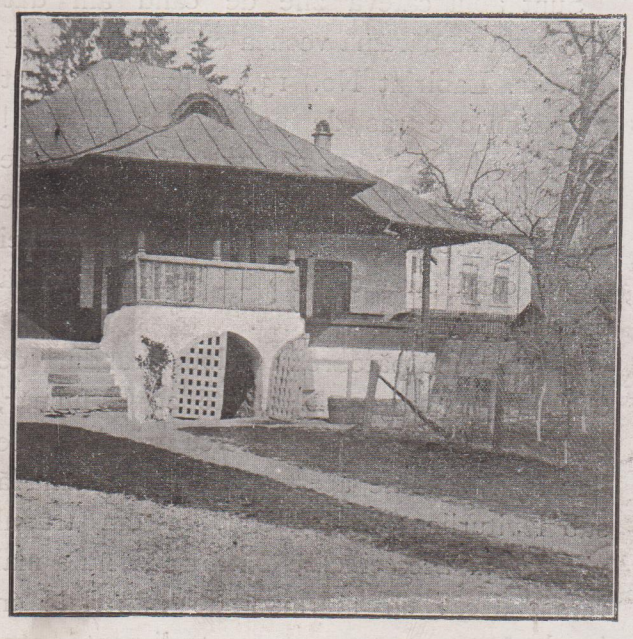

Casa din Piatra-Neamţ

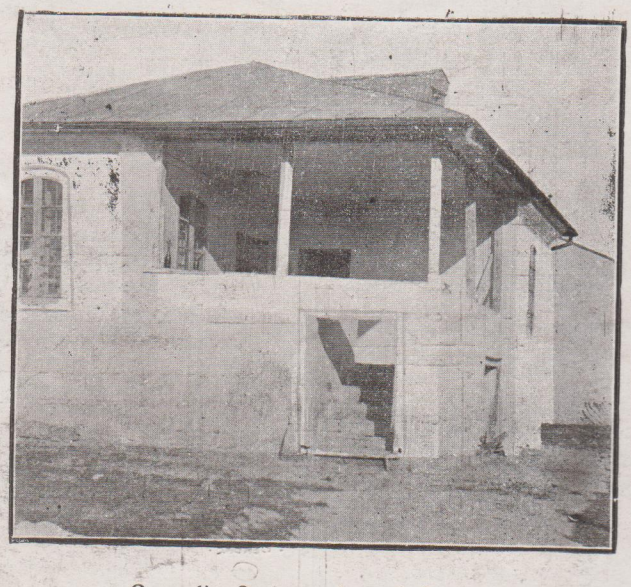

Casa din Craiova, drumul Gărei
Propr. Poroineanu

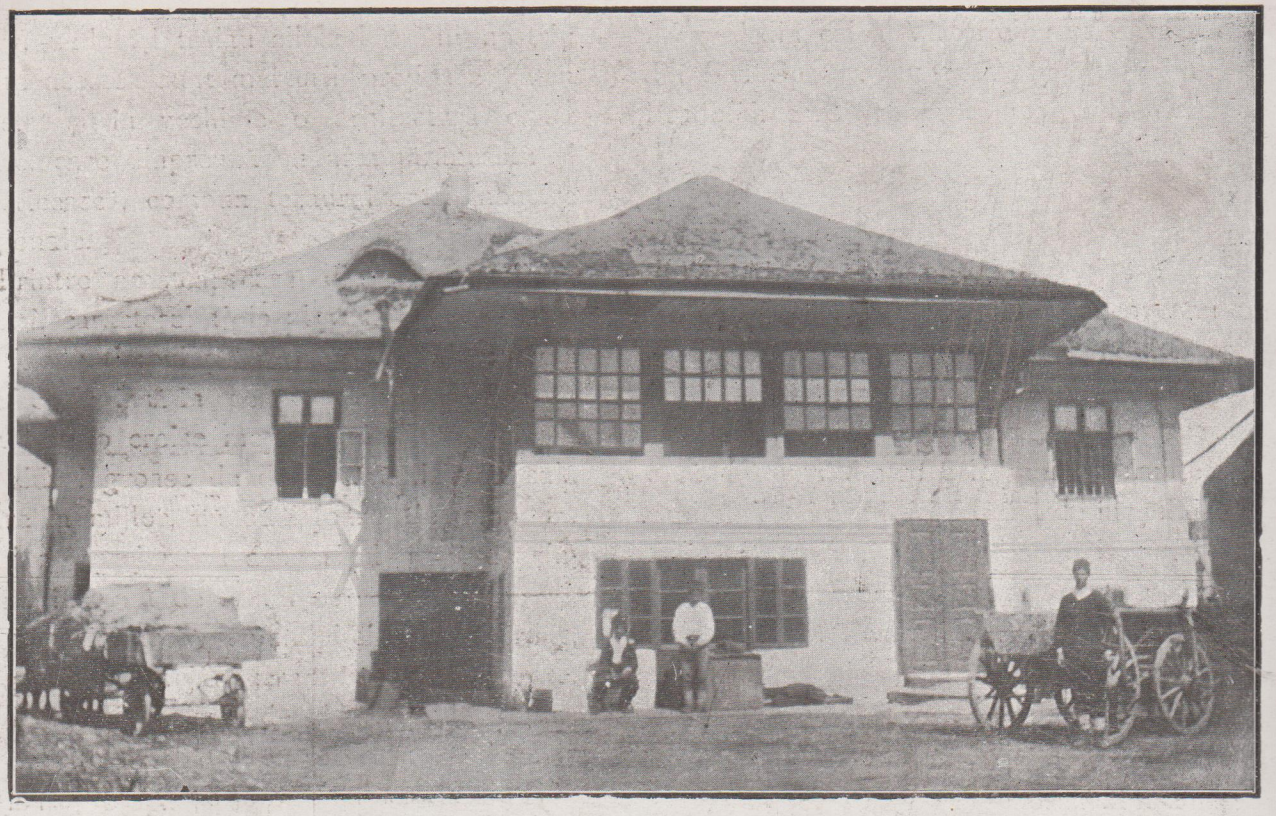

Casa din strada Labirint No. 13 fostă proprietate a d-lui Al. Ciurcu.
Vedere luată înainte de dărâmare.

CASA DIN STRADA LABIRINT

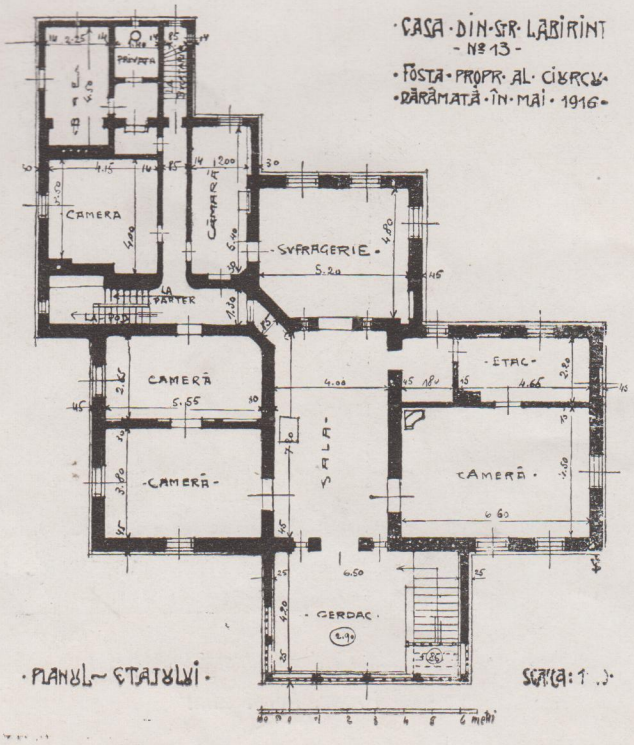

Sunt abiă câteva zile de când am dat alarma că se dărâmă vechea casă românească din Str. Labirint No. 13, și astăzi, acest cuib istoric e ras de pe fața pământului! Ce păcat! O casă mare, gospodărească de care sunt legate atâtea suveniruri istorice ale capitalei, având caracterul arhitectonic al unei epoci, când strămoșii noștrii trăiau o viață patriarhală și înbelșugată.

O casă încăpătoare, cu două rânduri de odăi, la parter și etaj, peste 20 la număr, cu pivnițe boltite și tăvănite cu grinzi groase de stejar,... toate acestea au căzut grămadă sub loviturile târnăcoapelor, și din trupul viguros al acestei case bătrânești, nu a mai rămas decât un morman de materiale în jurul cărora se tocmesc amatorii pentru asemenea lucruri.

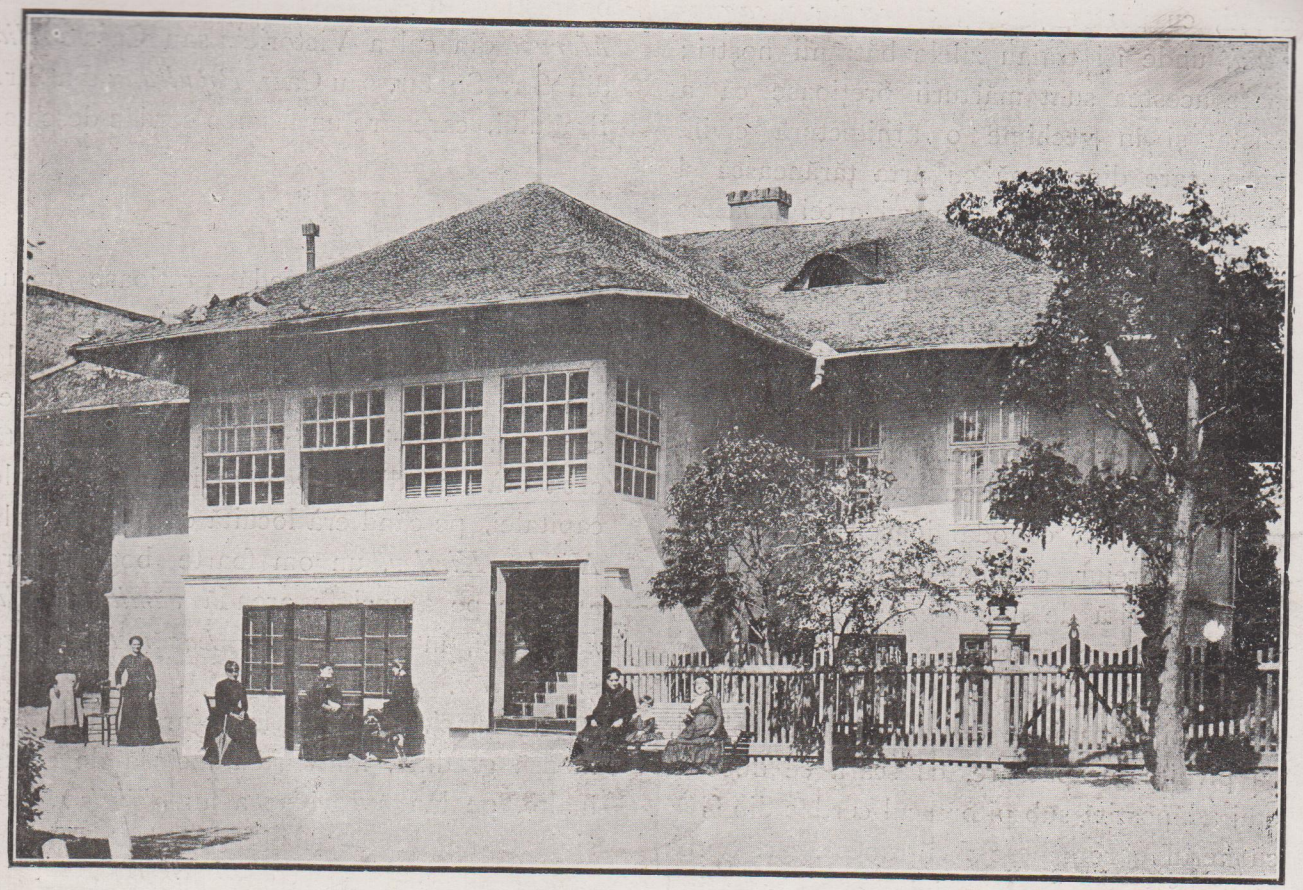

După o fotografie procurată de d-l Al. Ciurcu.

Cei zece stâlpi de stejar sculptați, cu frumoase capitele și cioplituri ai cerdacului, s'au cumpărat de către o amatoare de artă veche românească, fereastra cu grilă de fier ciocănit dela pivniță s'a colecționat de un amator de vechituri arheologice, iar porțile cele mari de stejar dela pivniță au fost dăruite de către proprietar, școalei de arhitectură; celelatle materiale de construcție s'au împrăștiat în toate părțile, locul pe care a trăit aproape 209 ani această casă bătrână, s'a nivelat cu îngrijire și așteaptă să se clădească pe el cât de curând, o casă nouă— modernă, cu mai multe rânduri de etaje, ștergând cu totul urmele casei în care s'a trăit o viață românească, din generație în generație.

Sic transit gloria mundi!

. . . . . .

Oare, așa trebue să se întâmple? Așa, trebue să se prăpădească urmele trecutului nostru? Cum de nu s'a găsit niciun *Mecena* particular care să salveze această casă din ghiarele pieirei?, căci, din cauza evenimentelor prin cari trecem, autoritățile în drept n'au putut înlătură dărâmarea ei.

Acum, când s'a început așa de bine curentul pentru renașterea arhitecturei noastre, credem că este necesar, să se aplice cât mai riguros legea monumentelor publice și cu sacrificii cât de mari să se ocrotească și să se păstreze vechile monumente istorice *civile,* mai cu seamă că *scepticii* stilului românesc găsesc că în afară de arta țărănească și bisericească, nu avem monumente de *arhitectură civilă,* cu caracter pământean.

Acestora le putem arătà vechile palate domnești dela Potlogi, Mogoșoaia, Doicești; sau, culele împrăștiate mai prin toate localitățile de munte; sau, numeroasele case bo-

ereşti, cu parter şi etaj, cu *cerdac* şi *sagnasiuri*, unde îşi trăiau zilele bătrânii noştri ; toate acestea sunt mărturii preţioase că a existat şi în vechime o arhitectură civilă mare, care dinpreună cu arta ţărănească şi bisericească, compun tezaurul artei noastre naţionale.

Printre acestea, casa din Str. Labirint păstră caracterul tipic al vechilor case boereşti. Cu timpul poate că i s'a adus unele prefaceri ; însă în esenţa ei, a rămas întreagă aşa cum o croise meşterii ei din veacul 18, cu ziduri groase de două cărămizi, cu sală mare la mijloc, cu odăi joase de 2.90 m. de jur înprejur, cu acoperişul înalt de şindrilă, înegrită de fumul *ursoaicelor* din pod, cu streaşina mare, cu stâlpi ciopliţi la cerdac, cu poartă de stejar lucrată în *ochiuri* pătrate, cu stâlpi şi capitele de zidărie pe la colţuri, cu pivniţe încăpătoare, cu scara ce duce la etaj adăpostită sub pitorescul cerdac din faţă, cu aerul ei românesc şi bătrânesc, care opreà pe trecător în drum, privind-o cu nesaţiu !

Ce minunat *muzeu comunal* s'ar fi putut înjghebà în această casă ! Acì, între zidurile ei bătrâne s'ar fi putut strânge la o laltă suvenirurile capitalei din vremurile cele mai îndepărtate şi până azi, cari să povestească tinerelor generaţiuni dornice de artă, peripeţiile capitalei.

Comuna, ar trebuì să năzuiască la realizarea acestui *muzău*, într'una din vechile case boereşti ce ne-a mai rămas, cum este *Casa Moruzi* din calea Victoriei, sau Casa *Melic* din Str. Spatar, sau Casa *Populeanu* din Str. Bradului, care are un frumos cerdac deschis.

* * *

D-l Al. Ciurcu posedă preţioase documente din timpul voivodului Brâncoveanu cu privire la trupul vechiu al proprietăţei D-sale din Str. Labirint, cum şi multe şi interesante suveniruri, din vremea când această casă erà una dintre cele mai de frunte ale capitalei, pe când erà locuită de moşul d-sale *Nicolae Kirilov*, un om foarte bogat, care avusese pe atunci în arendă *vămile* şi *salinele* ţărei, în tovărăşie cu *Lazăr Kalinderu* şi *Cioacăn*.

Pe atunci, casa erà înconjurată de o frumoasă grădină, iar curtea încinsă de ziduri înalte, pe lângă cari se aflau *chiliile robilor* şi dependinţele unei curţi boereşti înbelşugate.

Reproducem acì o fotografie a casei pe când erà în plină vigoare cum şi una înainte de dărâmare.

In amândouă frumoşi stâlpi de stejar ai cerdacului sunt închişi în cutiile de lemn de cari erau fixate cercevelele geamlâcului.

Dăm şi un plan al acestei interesante şi regretate case.

ION D. TRAJANESCU
ARHITECT

CUGETĂRI DESPRE ARTĂ

CULESE DE D-L TOMA L. SCARLAT
Arhitect-Giurgiu

Numai când *Muzele* îşi aleg locuinţa într'o ţară, ea se poate numì civilizată. *Carmen Sylva.*

* * *

Idealul adânc simţit şi exprimat cu frumuseţe, iată arta. *Castelan.*

Când artistul se gândeşte la bani, pierde simţimântul frumosului. *Diderot.*

* * *

Unui artist ca să parvie îi trebue un singur protector — *talentul.* *Vasile Conta.*

: : *Vederea din strada* : :

Casa OCTAV GUȘERESCU

Strada Alexandri No. 18.

ARHITECT ST. CIORTAN

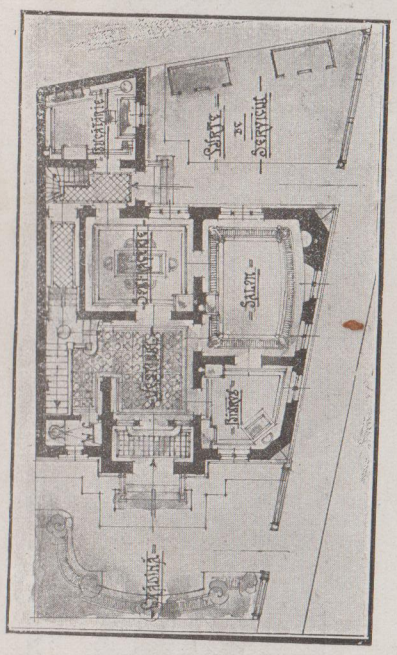

Planul Parterului

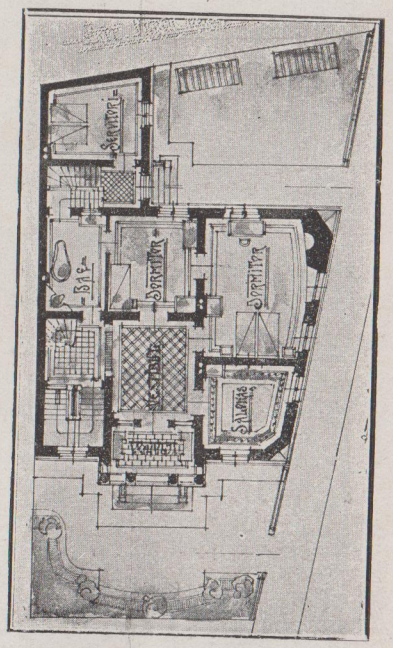

Planul Etajului

Desfășurată pe 104.60 m. p. din cari: 86.93 m. p. corpul principal și 8.17 m. p. serviciile.

Clădită pe radier de beton armat, terenul fiind de umplutură (gropi) ceeace a determinat adâncirea subsolului și întrebuințarea lui pentru pivnițe (două), depozite, calorifere, cărbuni, spălătorie, etc.

In parter sunt repartizate piesele de primire și bucătăria, iar în etaj dormitoarele, baia, ceardacul, camera de serviciu, etc.

Costul clădirei inclusiv instalațiile, pavagele, împrejmuirea, etc. a atins suma de 50.000 lei, din cari: Construcția propriu zisă 39.000 lei; Imprejmuirea 4.700 lei; Instalația caloriferului 3.500 lei și instalația de apă, canal, electricitate 2.600 lei.

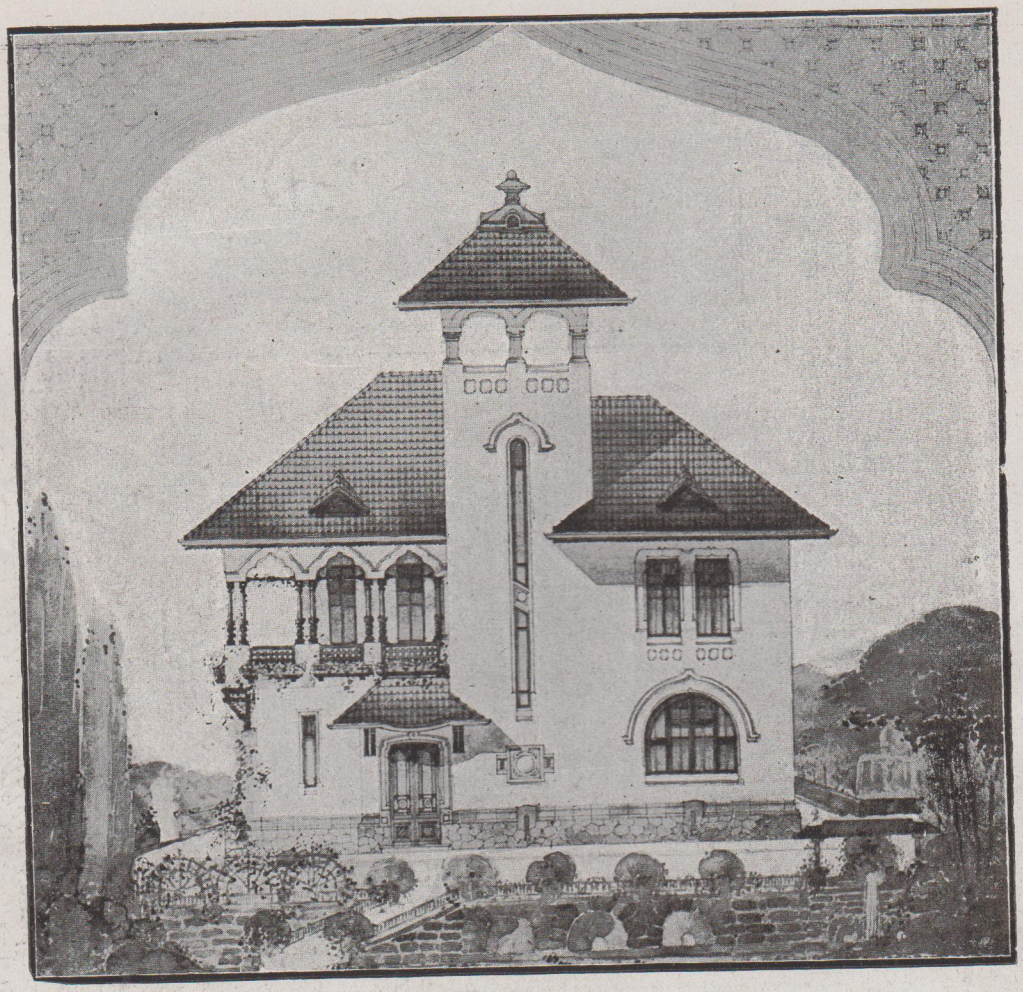

Vila Ștefănescu la Câmpina (Vederea principală).
Arhitect TOMA SOCOLESCU

Vederea spre grădină

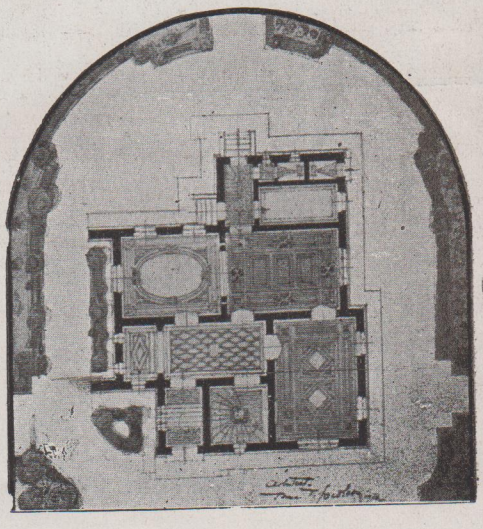

Planul parterului

PALATUL ZIARULUI ADEVĂRUL

Proect de arhitectul TOMA SOCOLESCU

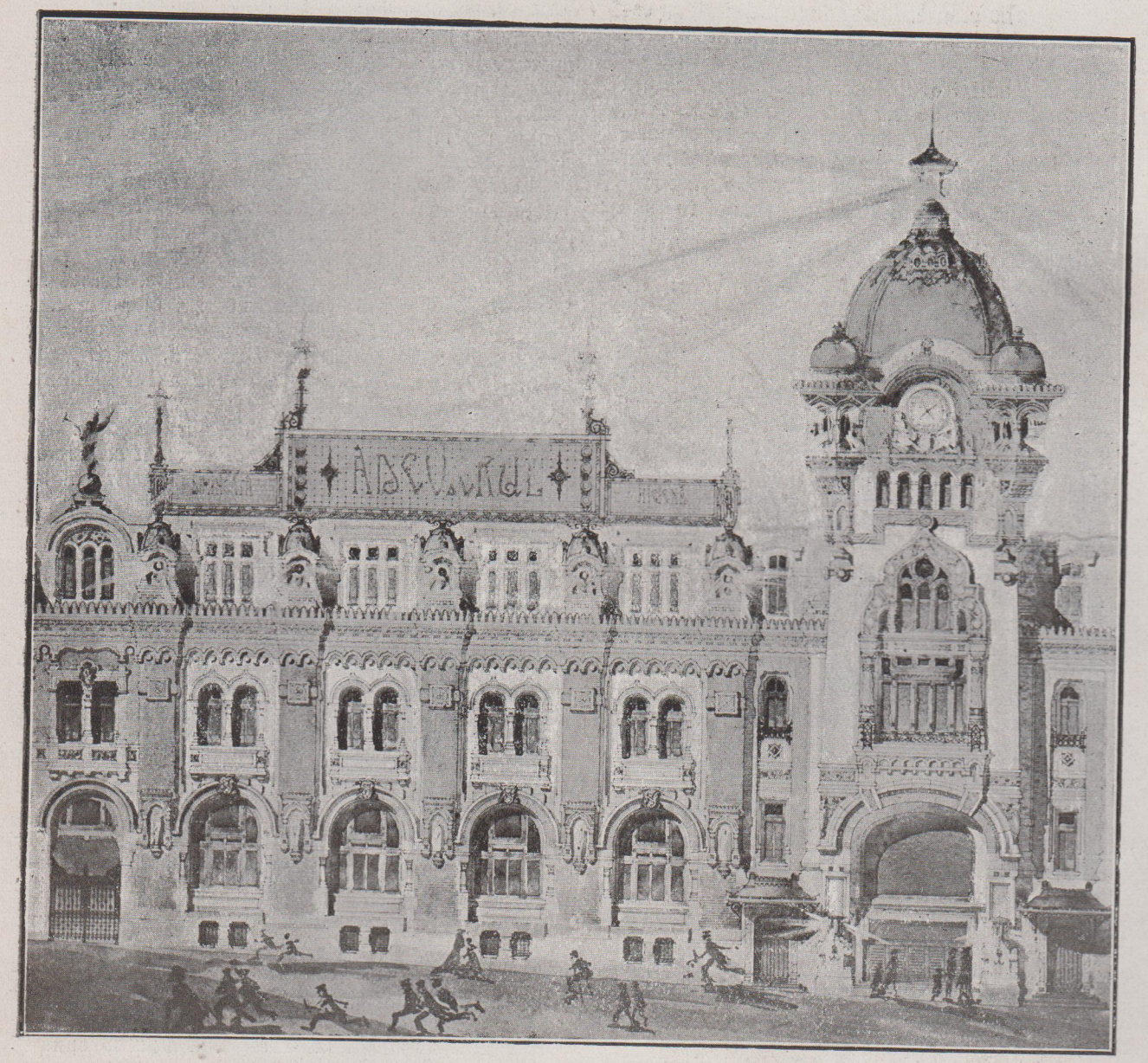

Fațada pe strada Sărindar

Lucrare premiată cu ocazia concursului de fațade publicat de Ziarul «Adevărul».

CRONICA ARTISTICA

Anul acesta mai mult ca oricând, expoziţiunile de artă au fost foarte numeroase şi vizitate de un public amator, care s'a întrecut spre a încurajà pe artiştii expozanţi de toate categoriile : pictori, sculptori, arhitecţi, decoratori, etc.

In această avalanşe de expoziţiuni, erà firesc ca şi arhitectura să fie reprezentată prin lucrări destul de variate, prezentate în condiţiuni artistice excelente, fiind privite ca adevărate opere de artă.

Până mai anii trecuţi, lucrările de arhitectură abia erau luate în seamă prin expoziţiile de artă, fiind clasate chiar de către organizatorii expoziţiilor, printre lucrările de *artă decorativă;* iar acum, graţie activităţei arhitecţilor, ele, înpodobesc saloanele expoziţiunilor, contribuind în bună parte la cultivarea gustului public şi în această direcţiune.

* * *

In sala Societăţei Geografice a Ateneului, d-l *Toma Socolescu*, expune projecte de arhitectură, releveuri, aquarele, mobilier bisericesc. D-sa, face parte din pleiada tinerilor arhitecţi—elevi ai Maestrului *Ion Mincu*—a cărui îndrumare sănătoasă, spre reînvierea arhitecturei noastre vechi, se vede mai în toate lucrările expuse.

Totuşi, în aceste lucrări se întrezăreşte un început de luptă între *personalitatea* artistului şi influenţa *şcoalei,* căci pe alocurea întâlnim încercări originale, îndrăsneţe chiar, ca acelea din lucrările : «*Palatul Adevărului*», «*Biserica din Slănic*», «*Vila Ştefănescu*», «*Casa mea*» şi «*Primăria din Urlaţi*».

In projectul faţadei «Adevărului», D-sa rezolvă în mod fericit problema dată : de a înlocuì o arhitectură *dată* printr'una *voită*, dând faţadei un *caracter* propriu pentru o *instituţie de presă* şi un aspect monumental, cu *elemente arhitecturale româneşti.*

Aceiaşi tendinţă îl călăuzeşte şi în celelalte lucrări expuse.

Releveul *vechei case româneşti din Ploeşti*, interesează de o potrivă atât prin înfăţişarea ei caracteristică, precum şi prin minunatul tavan de lemn, lucrat în chipul unei *stele arăbeşti.* Aquarelele D-lui Socolescu prezintă mult *adevăr*, ceace le dă valoarea unor *documente* preţioase, înbogăţind materialul arhitecturei vechi *prahovene.* D-sa, s'a stabilit în oraşul său natal, Ploeştii, acolo, unde părintele său—arhitectul Toma Socolescu—a profesat o viaţă întreagă această artă — şi unde deci, prin tradiţie, D-sa, poate duce mai departe firul unei *arhitecturi locale*, după cum prea bine se exprimă D-l Spiridon Cegăneanu în articolul său din «Cronica» No. 67, cu privire la această expoziţie. D-sa închee cu cuvintele : «*Acesta va fi cel mai mare merit al vieţei sale*», iar noi, îi urăm din suflet D-lui Socolescu realizarea lui.

* * *

In aceiaşi sală cu D-l Toma Socolescu a expus şi pictorul T. Tomescu, un culorist puternic şi un excelent aquarelist.

* * *

In sala «Exarcu» a Ateneului, au expus prin Marte, D-l arhitect *C. Cretzoi* şi D-l *P. Ioanid*, pictor. D-nu Cretzoi, prezintă aproape 200 aquarele şi câteva projecte de arhitectură, cari au stârnit un viu interes prin varietatea subiectelor cum şi prin *tecnica* prezentărei, în care D-sa, se arată ca un dibaciu aquarelist.

D-sa, ne poartă prin ţară, arătându-ne pitoreşti *case ţărăneşti, boereşti, biserici, cruci, troiţe, porţi;* din capitală ne prezintă casele vechi din *str. Labirint* (*azi dărâmată*), *Bradului, Spătar, Marginei.*

Ca o întoarcere la vremurile apuse, reînviază câteva din vechile monumente azi în parte dispărute sau transformate, prie sugestive studii de restaurare : *Mitropolia din Bucureşti, M-rea Radu Vodă, Turnul Colţei, Curtea arsă* a lui Ipsilante (azi Arsenalul) şi altele.

Printre projectele de arhitectură citàm : *Un conac de moşie, Noul palat al cercului comercial,* şi *sala voivozilor* din projectul de mărire al localului «Caru cu bere».

In aceste din urmă lucrări D-l Cretzoiu răuşeşte să deslege satisfăcător o grea *problemă de stil,* utilizând elemente de *arhitectură românească* la edificii cu *caracter comercial.*

* * *

Pictorul P. Ioanid, expune în aceiaşi sală lucrările sale reprezentând aspecte variate : flori, peisagii, grupuri, portrete, etc... toate alese cu gust şi prezentate cu multă grije pentru *desen* şi *culoare.*

D-sa ne conduce mai cu seamă *la ţară,* unde nu ne putem sătură în deajuns de fermecătoarele sale *hori ţărăneşti.*

Tecnica D-sale e viguroasă şi expresivă şi călăuzită de principiile clasice, deci, în afară de curentele *impresionismului* modern, care bântue încă arta timpurilor noastre.

* * *

La «*Tinerimea artistică*» au expus D-nii arhitecţi : *Doneaud*, projectul locuinţei unui *amator de artă,* o încercare isbutită de a întrebuinţà elementele româneşti la o *locuinţă-muzeu,* cum şi *proectul Senatului* ce se află în execuţie ;

D-nu *P. Smărăndescu,* expune projectul casei Atanasovici, în care găseşte o bună *soluţie de plan* pe un teren neregulat ;—iar D-nu *Marcu Duiliu* un studiu de *fer forjat* şi un grup de *3 ascensoare*, ambele lucrări compuse cu mult simţ practic şi artistic.

CRONICAR.

V

TRIBUNA LIBERĂ *)

NOTE FUGITIVE. — Scrisoare deschisă d-lui Arhitect Trajanescu.

Dragă Domnule Trajanescu,

Intr'o scrisoare precedentă, am avut plăcerea a vă face cunoscut că doresc a da pentru No. 2 al «Arhitecturei» :

1) **Un necrolog al regretatului nostru coleg Gheorghe Mandrea,**

— el fiind unul din *cei patru* ce au deschis lupta în «*Analele Arhitecturei*»,
— membru fondator și unul din *cei trei* ce au întocmit statutele *Societății Arhitecților Români*,
— Unul din fondatorii *primei Școli de Arhitectură*,
— unul din semnatarii petițiunei ce au protestat în potriva vandalismelor ce se făceau cu clădirile vechi bisericești, ceeace a adus *legea înființării Comisiunei monumentelor istorice.*
— Unul din *cei șase* ce au protestat în 1887 *în potriva monopolului cu clădirile școlare*
— cel d'ântâi ce a ținut conferințe la *Societatea Arhitecților.*
— a funcționat în două rânduri ca arhitect-șef al comunei București :

prima oară pe la 1889—91 când a construit :

— judecătoriile de ocoale,
— școli comunale (tipul școalei Golescu din str. Azilul de noapte)
— foișorul de foc
— grajdul și rotonda (vehicule) dela grajdurile comunale (str. Berzei).
— In a doua funcționare 1905-1907 a construit piața *Bibescu-Vodă*
— a funcționat ca arhitect șef al Eforiei spitalelor civile, cu care ocaziune a reconstruit monastirea Sinaia, cea mai de frunte lucrare a lui.

2) **O rapidă dare de seamă asupra expoziținei tinerilor noștri colegi D-nii Cretzoiu și Th. Socolescu**

D. *Cretzoiu* ne reamintește Bucureștii de odinioară în bucăți pline de lumină. Credem că vom aveà mulțumirea ca într'o zi să redăm după o publicațiune făcută acum vre-o 70 de ani și detalii—publicațiuni din biblioteca lui Gheorghe Assaky—toate vechile clădiri :

Hanul Manuc (azi Dacia),
Biserica Sft. Gheorghe (cu totul transformată azi),
Biserica Bucur,
Hanul Constantin-Vodă (ce se găsea la spatele bisericei Stavropoleos),
Biserica Sft. Sava (dărâmată acum vre-o 45 de ani și se află just pe locul de azi al statuei lui Mihai Viteazul),

și multe altele ce dealtmintrelea le-am văzut publicate de multe ori fie în cărți de școală, fie în scrieri asupra Bucureștiului.

D. *Th. Socolescu* în bucăți de aquarelă ne-a dat dovadă de muncă și conștiințiozitate redându-ne multe clădiri *după natură*, în afară de lucrări de *arhitectură* în care am revăzut cu plăcere concursul Palatului Adevărului, opera D-sale premiată.

3) **O cercetare rapidă asupra Cetățuei dela Iași**

operă ce face multă cinste colegului nostru D. arhitect *G. Lupu.*

Ce departe suntem de timpul când în compania vechiului prieten arhitectul Gabrielescu, am vizitat vechia locuință a lui Vodă Duca, cu faimoasa sală gotică ce se găseà într'o stare de plâns ! Incă odată felicităm călduros pe d-l arhitect Lupu, o repet, lucrarea îi face multă cinste !

4) — De asemenea, despre mica D-voastră publicațiune recentă, publicațiune populară «*Arhitectura*» unde am recitit articolele ce ați publicat în ziarele cotidiane, ași fi dorit să vorbesc mult și pe larg.

D. *Trajanescu* ne da de mult dovadă că știe să muncească și va lăsà o urmă frumoasă.

5) — Tot D-voastră ați dat strigătul de

*) In această rubrică se vor publică *părerile libere* ale colegilor noștri, întru cât nu se fac *personalități*, și reflexiuni ce ar jicni *amorul propriu al corpului de arhitecți* sau *sentimentul național.* **Comitetul de redacție.**

alarmă asupra *dărâmări casei Ciurcu* din stradele *Labirint-Epureanu,* una din clădirile vechi dar solide și care a dispărut mai repede decât *Turnul Colței*...

...cel puțin tineretul de acum 30 de ani pictori, sculptori, arhitecți au protestat...

Dela turnul Colței ne-a rămas o bucată de piatră cu data *1712* și cu o *stemă ;* piatră ce stă aruncată în intrarea vechiului nostru muzeu din parterul Senatului !

Dar n'așĭ mai sfârși...

* * *

V'am spus în scrisoarea precedentă că tot ce am încercat a scrie merge spre coarda *națională* ceeace ar indispune pe cerberii «*Arhitecturi*» și în vremurile de față, când nu ne mai este inima spre artă, când un foc năpraznic de doi ani s'a încins în întreaga Europă...

Este o viață atâta de grea azi,
o viață *enervantă !..,*

Dintr'o serie întreagă de scrisori dela vechi și excelenți camarazi din *școala de bele arte din Paris,* colegi ce poartă numele de *Felix Ollivier,* arhitect inspector al orașului Paris, ce în ultima lui scrisoare ne aduce trista veste a morții vechiului prieten *Henry Duray,* după patru luni de grele suferințe ; de căderea glorioasă a multor fii ai colegilor ; cum și de rana căpătată pe câmpul de răsboi a excelentului coleg *Umbdemstock* ce urmă să fie operat în spitalul dela Versailles de către chirurgul Manois.

De esemenea din scrisoarea plină de cel mai cald patriotism a colegului *F. Rousseau,* arhitect departamental la Auxere, care a văzut plecând la luptă, *pe unicul său fiu* în vârstă de 18 ani și devotamentul fără margine al mamei acestui vlăstar ce se duce să moară pentru țară.

Din scrisorile arhitectului *Margotin* căruia 'i era încredințată cathedrala dela Reims ce a avut să sufere atâta după urma barbarilor teutoni ! Sunt multe de citit despre colegii noștri !

De asemenea dela *cei doi veri, Gustave Majoux* și *Léon Majou,* posedăm scrisori ce de sigur le vom dà la lumină.

Câte pagine frumoase !

Și câți alți colegi :

Toulouse dela Cahors,

Colies de la Roubaix, oraș ce de aproape doui ani se găsește sub domnia hordelor barbare !

Coliez are asemenea *un singur fiu* de 25 de ani !... Și noi !...

Unde's timpii de mărire
Ai strămoșilor români
Ce mureau cu fericire *)
Răsbunându-și pe păgâni ! !

Și cu toate acestea 300.000 de brazi, suflete românești de flăcăi de peste munți, dorm somnul veșniciei, fără ca cel puțin să simțim o lacrimă că ne curge ! Noi ! Noi ! Noi petrecem !...

Theatre, Concerte, expoziții, baluri, reprezentații de reviste, operete, pantomine, balet, moși...

Cu sutele se numără volumele apărute colo în Franța depărtată, unde se vorbește de sfântul amor al patriei, unde tinerii, tineri artiști scriu mamelor lor :

Ma chère maman, je suis contant de mourir pour la patrie»,

Voi istorisì într'o zi, într'o serie de amintiri, de chipul frățesc în care am părăsit scumpii și neprețuiții colegi și când aflându-mă la frontieră la Avricourt, o cartă trimisă atelierului având ca localitate de trimitere : «*Avricourt frontière provisoire*», a fost primită cu mare entusiasm. De asemenea în ziua când s'a declarat răsboiul, prin telegrame trimise colegilor conținând numai trei cuvinte : «*Vive la France*» le-am amintit că *tot sufletul* este pentru *cauza Franței*...

Incheiem... localizând pe un poet ce nu și-a găsit un colț de pământ în patria lui, care să-i adăpostească bustul după moarte.

. . . . . .

«Tăiați... tăiați, din rădăcină toți brazii frumoșilor noștri munți...

Să se cheme toți lemnarii și să facă un sicriu mare, uriaș...

Toți voinicii țărei să'l ia pe umerii lor, pe o noapte tristă... fără stele... la lumina faclelor să-l ducă departe... departe... la mare... Acolo să'l arunce... și acolo în fundul mărei să doarmă pentru veșnicie idealul... iluziile... aspirațiile sufletelor românești...

ȘTEFAN CIOCARLAN
MEMBRU FONDATOR AL «SOCIETĂȚEI ARHITECȚILOR ROMÂNI»

---

*) Și chiar în momentul când scrim aceste rânduri, primim știri dela colegul Alfred Marteau.

PARTEA OFICIALĂ

PRIMUL CONGRES AL ARHITECŢILOR

DIN TOATÁ ŢARA

— DARE DE SEAMĂ —

Cu ocaziunea sărbătorirei a 25 ani delaî nfiinţarea Societăţii Arhitecţilor Români (1891-1916), Comitetul, în şedinţa dela 31 Martie 1915, a hotărât să întrunească în Congres pe toţi arhitecţii din ţară pentru ca, în mod contradictoriu să se discute chestiunile de principiu privitoare la o viitoare organizare şi îngrădire a acestei specialităţi.

Congresul a avut loc în zilele de 25 şi 26 Februarie 1916 în saloanele Cercului Finanţei. Comerţului şi Industriei din Palatul Camerii de Comerţ—Bucureşti. La deschiderea lui în ziua de 25 Februarie au participat, pe lângă un număr de 110 arhitecţi şi d-nii E. A. Pangrati, Directorul şcoalei superioare de arhitectură, Th. Dragu, Preşedintele Societăţii Politechnice, Em. Balaban, Directorul Şcoalei de Poduri şi Şosele, Dr. Istrati, Preşedintele Academiei Române, Ing.Venert, Directorul Lucrărilor Technice dela Primăria Capitalei, Ing. Vârnav, fost Director al Şcoalei de Poduri şi Şosele şi N. Zane, Vice-Preşedinte al Societăţii Politechnice.

Lucrările Congresului au urmat în ambele zile potrivit programului alcătuit de Societatea Arhitecţilor Români — iar rezultatele s'au consemnat în următoarele procese-verbale:

Societatea Arhitecţilor Români

No. 186

PROCES-VERBAL

Astăzi 25 Februarie, — anul 1916.

Membrii Societăţei Arhitecţilor Români, împreună cu arhitecţii învitaţi, întrunindu-ne în saloanele Cercului Finanţei, Comerţului şi Industriei, din Palatul Camerei de Comerţ, conform invitaţiunelor primite din partea societăţei sub preşidenţia D-lui Gr. Cerkez — prezidentul societăţei, am procedat la îndeplinirea formalităţilor de deschiderea Congresului, după cum urmează:

1) D-l Preşedinte al societăţei—Gr. Cerkez — ţine cuvântarea sa relativă la «Meseria de Arhitect din timpurile cele mai vechi şi până azi».

2) Explică membrilor societăţei, arhitecţilor invitaţii precum şi membrilor onorari aflaţi în sală,

scopul urmărit de societate prin convocarea tuturora în Congres cu ocazia sărbătorirei a 25 ani dela înființarea societății și declară Congresul deschis;

3) D-l Iamandi Mihăilescu propune ca înainte de a se intră în lucrările Congresului să se ridice ședința cinci minute — în semn de doliu — pentru moartea colegului nostru Gh. Mandrea; propunerea se admite și ședința se ridică;

4) La redeschidere D-l Președinte arată adunărei că pentru a se intră în desbaterile Congresului, urmează să se aleagă un birou special pentru prezidarea Congresului, compus din: un președinte; șease vice-președinți și șease membrii, câte doi de fiecare chestiune anunțată în programul Congresului; un secretar general și doi secretari.

5) D-l Ciortan, delegatul Societății Arhitecților Români—cu organizarea Congresului și secretariatul respectiv—propune și citește următoarea listă:

Președinte, *Gr. Cerkez.*

Vice-Președinți: *L. Negrescu, St. Ciocârlan, I. Berendey, P. Antonescu, Toma Dobrescu, Gr. Călinescu.*

Membrii: *St. Burcuș, I. Trajanescu, D. Renard, Sim. Vasilescu, Sc. Petculescu, Paul Smarandescu.*

Secretar general: *St. Ciortan*

Secretari de ședință: *N. Stănescu, Fl. Stănculescu.*

Propunerea se face citindu-se fiecare nume cu glas tare, iar membrii congresiști au aprobat prin aclamațiuni, atât parțial pe fiecare membru propus, cât și lista totală a biroului ales.

Toate formalitățile fiind îndeplinite, biroul ales ia locul de prezidarea Congresului, după care se intră în ordinea de zi.

Președinte (s) **Gr. Cerkez**

Secretarul Congresului (s) *Arhitect Ciortan*

Primul CONGRES AL ARHITECȚILOR din toată țara

PROCES-VERBAL No. 1

Astăzi 25 Februarie, anul 1916.

Subsemnații membrii aleși în biroul de prezidare al Congresului, conform procesului-verbal al Societății Arhitecților Români sub No. 186 de astăzi, luând act de programul Congresului și de chestiunele ce urmează a se propune în desbateri, chestiuni care au fost studiate de societate în prealabil, am hotărât ca ele să se desvolte în ordinea fixată prin numitul program, dându-se timpul necesar pentru discuțiuni amănunțite, așa încât dezideratele să fie expresiunea voinței tuturor membrilor adunați în Congres—și care se constată a fi în număr de 110.

Inainte de a se intră în lucrări, D-l *Gr. Cerkez.* președintele Congresului propune a se trimite o telegramă M. S. Regelui și alta D-lui Prim-Ministru, după care D-l Ciortan secretarul general al Congresului — citind conținutul lor, membrii congresiști le aprobă a se expedià.

Se dă apoi cuvântul D-lui *Burcuș,* raportorul primei chestiuni din program: «*Discuțiuni generale asupra necesității îngrădirei profesiunei de arhitect în serviciile publice sau ca profesionist liber*».

După ce D-sa citește expunerea generală a chestiunei cu exemple de ceiace s'a făcut până în prezent în celelalte țări. D-l Președinte având în vedere ora înaintată ($12^1/_4$) — ridică ședința anunțându-se continuarea după amiazi la orele 3 (trei).

La eșire membrii congresiști sunt fotografiați—în fața Palatului Universității, pentru a se păstrà la societate fotografia primului Congres al Arhitecților din toată țara — pregătit din inițiativa Societății Arhitecților Români.

După amiazi — la orele $3^1/_2$ — D-l Președinte al Congresului deschide ședința, toți membrii fiind față.

Se dă cuvântul D-lui Burcuș care rezumă studiul făcut și raportat la prima chestiune din program, la patru propuneri.

D-l Președinte, înainte de a se face dezideratele—propune adunărei chestiunea principală și face următoarele întrebări:

1) Trebuie îngrădită profesiunea de arhitect?

2) Sunt de părere membrii Congresului că trebuie să se facă această îngrădire ca fiind absolut necesară?

Ambele întrebări ale D-lui Președinte fiind întâmpinate cu răspunsuri afirmative, Congresul votează dezideratul ca:

«*Să se intervină la guvern pentru îngrădirea titlului de arhitect*».

Ca desvoltare a propunerei I — din rezumatul studiului de îngrădire — se votează următorul deziderat (moțiune): «*Starea de fapt, actuală, se va consemnà într'un tablou transitoriu în care se vor trece toți cei ce au profesat și profesează*

Grupul Arhitecților români cu ocazia primului lor congres și a jubileului de 25 ani dela fondarea Societății Arhitecților Români

ținut în zilele de 25—26 Februarie 1916

arhitectura în țară, complectat cu toate garanțiile de imparțialitate și ținând seama de toate drepturile câștigate. Acest tablou general întocmit în vederile adresei Societății Arhitecților Români No. 385 din 12 Ianuarie 1916 — către Primăria Capitalei—pentru arhitecții din București—va fi odată pentru totdeauna și va fi analog cu tablourile avocaților, medicilor, etc., iar pentru viitor «*nimeni să nu poată profesă arhitectura fără să fi obținut o diplomă dela o școală specială de arhitectură, fie din țară, fie din străinătate—echivalată de Stat*».

Propunerea II. — Să votează întocmai un deziderat (moțiune) și anume : Arhitecții din serviciile Statului, Județelor și Comunelor, precum și a oricărei instituțiuni pendinte de Stat, să fie organizați într'un corp zis : *Corpul Arhitecților de Stat.*

Corpul să aibă ca bază selecționarea la primirea în servicii prin *diplome, examene* și *ierarhie* în raport cu aptitudinea și vechimea serviciului precum și gradarea în salariu.

Arhitecții care îmbrățișează cariera serviciilor publice *să nu fie lăsați în disponibilitate* pe motive că s'a suprimat sau s'a restrâns serviciul din care face parte, ci ei să fie mutați în alte servicii similare cu același grad și salariu.

Clasarea, avansarea, aplicarea pedepselor disciplinare, judecarea diferendelor între autorități și arhitecți sau între arhitecți și superiorii lor, să fie examinate și sancționate de *Consiliul superior de Arhitectură.*

Propunerea III-a. — Să votează în deziderat (moțiune) după cum urmează : Pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice, sau alt Minister, după cum cei în drept vor găsi nemerit să alipească pe arhitecți, să se înființeze un consiliu de Arhitecți zis : «*Consiliul superior de Arhitectură*» care să aibă în pază, aplicarea tuturor celor arătate mai sus și care să examineze și să aprobe executarea tuturor lucrărilor de stat și pendinte de stat».

Propunerea IV-a. — Să votează în deziderat (moțiune) după cum urmează : Regulamentele de construcțiune ale Primăriilor să fie revăzute și puse în corcordanță cu noile principii, iar toate planurile să poarte semnătura numai a arhitecților trecuți pe tabloul întocmit de Consiliul superior de Arhitectură.

Citindu-se apoi scrisori și telegrame dela membrii onorari invitați : Tache Ionescu, C. Disescu, Vintilă Brătianu, I. C. Duca și Țigara Samurcaș, ședința este ridicată de D-l Președinte anunțându-se continuarea mâine 26 Februarie ora 9 dimineața spre a se discută cea de a doua chestiune din programul congresului.

Drept care s'a încheiat prezentul Proces-verbal.

Președintele Congresului
(s) **Gr. Cerkez**

Secretar general (s) *Ciortan*

Vice-Președinți : (s) *Leonida Negrescu, Toma Dobrescu, P. Antonescu, Berendey.*

Secretari de ședință : (s) *N. Stănescu, Fl. Stănculescu.*

Membrii : (s) *D. Renard, Paul Smărăndescu, Ioan Trajanescu, Sc. Petculescu, Sim. Vasilescu, St. Burcuș.*

Primul CONGRES AL ARHITECȚILOR din toată țara

PROCES-VERBAL No. 2

Astăzi 26 Februarie, anul 1916.

Subsemnații membri, aleși în biroul de prezidare al Congresului, conform procesului-verbal al Societății Arhitecților Români sub No. 186 de ieri, adunându-ne astăzi în salonul Cercului Finanței, Comerțului și Industriei, față fiind toți arhitecții, am procedat la încheierea formalităților pentru intrarea în desbateri asupra chestiunilor la ordinea zilei.

Prezidează D-l Gr. Cerkez, Președintele Congresului, în locul D-lui Călinescu, vicepreședinte, care lipsește dela ședință, este aclamat D-l Radu Nedelescu, membru fondator al Soc. Arhitecților Români, care ia locul la birou.

D-l Președinte deschide ședința la ora 10, dând cuvântul D-lui *Burcuș*, raportul chestiunii a II-a din programul Congresului : «*Importanța concursurilor publice în lucrările de arhitectură și regulamentarea lor*».

D-l Burcuș citind expunerea generală, cu date asupra tot ceiace s'a făcut până azi în alte țări și la noi, enumără felurile de concursuri internaționale, naționale, generale, regionale, gradate, restrânse și de idei și, după ce dă diferite exemple, ajunge la *concluziunea că lucrările publice urmează să se facă prin concurs,* de oarece numai așa se vor pune la încercare toate elementele, dându-se posibilitatea arhitecților tineri să lucreze

fapt care 'i va face stăpâni pe meserie, iar arhitectura, în genere, va progresa cu concursul tuturora.

D-l Preşedinte arată că susţine propunerile raportorului, relative la concursurile publice, pentruca în viitor lucrările să nu se mai facă prin ad-ţii, ceiace ar da naştere la arhitectura ministerelor (oficială)—care nu contribue la progres ; D-sa crede că pe lângă organizarea corpului arhitecţilor, chestiune hotărâtă de congres pe ziua pe ieri, să se regulamenteze şi concursurile publice.

In consecinţă, D-l Preşedinte face congresiştilor următoarea întrebare :

Aprobaţi ideia de a se face concursuri publice?

Membrii Congresului răspunzând în unanimitate aprobă să se facă concursuri publice pentru lucrările de arhitectură.

D-l Preşedinte retrăgându-se din şedinţă la ora 11 suspendă lucrările pentru 10 minute şi delegă pe D-l Berendey — vice-Preşedinte, a conduce desbaterile pânăla înapoierea sa.

La ora 11 [10] şedinţa se redeschide, fotoliul prezidenţial fiind ocupat de D-l *I. D. Berendey*, care, remarcând prezenţa în sală a D-lor : Ermil Pangrati, Directorul şcoalei superioare de Arhitectură, Th. Dragu, Preşedintele societăţii politehnice, N. Zane, vice-preşedintele soc. Politehnice şi Emil Balaban, Directorul şcoalei de Poduri şi Şosele, membri Congresului îi aclamă.

Se dă cuvântul D-lui Petculescu care face un istoric detailat al concursurilor în toate artele—dela Greci şi Romani până azi, conchizând şi D-sa la necesitatea de a se organizà concursuri publice, de oarece numai aşa se va asigurà un progres în arta arhitecturei.

Ora fiind înaintată ($12^1/_4$) — şedinţa se ridică anunţându-se deschiderea discuţiunilor după amiazi, la ora 3 fix, spre a se dobândì timpul necesar, ca pânăla ora 6, să se poată rezolva toate chestiunile prevăzute în programul Congresului.

La ora $3^1/_2$ — D-l Preşedinte deschide şedinţa dând cuvântul D-lui Burcuş, spre a expune din nou şi pe rând concluziunele raportului—ca apoi discutându-se, să se ia hotărâri, pentru fiecare în parte.

D-l *Vulcan* acordându'i-se cuvântul crede că nu e timp suficient pentru discuţiunile asupra concursurilor publice şi deci crede că ar fi bine să se amâne această chestiune pentru congresul viitor, spre a se studià mai de aproape de toţi congresiştii, astfel ca hotărârile la care s'ar ajunge să fie expresia credinţei tuturora.

D-l Preşedinte susţine că este timp şi că e bine să se ia hotărâri azi la chestiunile propuse —căci luarea hotărârilor justifică întrunirea Congresului, şi deci face apel la bunavoinţa membrilor Congresului, a da concursul lor la discuţiunele ce vor urmà.

Să urmează apoi, discuţiuni contradictorii între membrii congresişti, la care participă şi D-l Pangrati Directorul şcoalei superioare de Arhitectură care cu cunoştinţele sale dă un concurs eficace pentru rezolvirea tuturor chestiunelor.

După $1^1/_2$ ore de discuţiuni, să ajunge la concluziuni, votându-se următoarele cinci moţiuni, propuse de D-l Preşedinte :

MOŢIUNEA I

«Toate lucrările de arhitectură ale Statului, Judeţelor, Comunelor şi ale Instituţiunilor pendinte, se vor scoate la concurs public naţional, între arhitecţii români şi străinii stabiliţi de cel puţin cinci ani în ţară».

Să exceptează lucrările cu caracter urgent şi cele cu caracter excepţional, care vor fi recunoscute ca atari, de către consiliul superior de arhitectură. Aceste lucrări vor putea fi date direct arhitecţilor calificaţi, cu rezerva, ca unuia şi aceluiaşi arhitect să nu'i se încredinţeze o altă lucrare în timpul cât va dura executarea primei lucrări.

MOŢIUNEA II

Nici o autoritate de Stat, Judeţ, Comună şi instituţiunele pendinte de ele, să nu mai întocmească *planuri tip* pentru lucrări de orice natură.

Să exceptează lucrările de mică importanţă şi de interes general—avându-se în vedere economiile ce ar rezultà pentru autorităţi — cum sunt următoarele genuri de clădiri : şcolile săteşti, spitalele rurale, căzărmi în afară de oraşe, gările secundare, cantoane, pichetele de grăniceri, locuinţele eftine uvriere conform legei azi în vigoare,—pentru cari se pot face planuri tip, însă pentru fiecare regiune aparte (de deal, şes şi mare), cu caracterul materialelor de construcţie ce se găsesc în acea regiune.

Planurile tip—pentru lucrările enumărate mai sus, se vor fixà prin concurs public şi nu vor aveà o valabilitate, decât de cinci ani.

MOŢIUNEA III

Statul, Judeţele, Comunele şi Instituţiunile pendinte, să nu mai încredinţeze pe viitor nici o

lucrare, sub nici o formă, arhitecţilor în afară din ţară.

MOŢIUNEA IV

Birourile de arhitectură de pe lângă autorităţi nu sunt chemate a face planuri de clădiri cu caracter important, nici de a face planuri tip. Aceste birouri urmează:

1) Să stabilească relaţiunile între arhitecţi şi autorităţi;

2) Să conducă partea administrativă:

3) Să supravegheze mersul lucrărilor;

4) Să întreţie lucrările pendinte de acea autoritate şi

5) Să facă planuri mici, de lucrări curente, transformări, etc.

MOŢIUNEA V

Să însărcinează Societatea Arhitecţilor Români a întocmi un regulament de modul cum trebuiesc ţinute concursurile publice, avându-se în vedere dezideratele anunţate prin raportul făcut de D-l Arhitect Burcuş — care regulament să devină în urmă obligatoriu pentru toţi arhitecţii.

După votarea celor cinci moţiuni, citate mai sus, constatându-se că ora este înaintată ($5^1/_2$)— şi ne mai rămânând timp pentru expunerea chestiunei următoare din programul congresului «b— *Discuţiuni şi propuneri relative la edilitatea şi estetica oraşelor*»—al cărei raportor era D-l I. D. Traianescu—să hotărăşte de Congres ca această chestiune să se propună în congresul viitor.

Să ia deciziunea, după propunerea făcută de D-l Preşedinte al Congresului — ca viitoarea întrunire generală a arhitecţilor din toată ţara să aibă loc *în anul 1917 în zilele de 25 şi 26 Februarie.*

Pentru viitorul congres se propun următoarele chestiuni pentru a fi studiate, a căror ordine de punere în discuţiune va fi fixată de societate şi comunicată la timp tuturor membrilor:

a) Organizaţia învăţământului meseriilor cari se aplică la clădiri, starea de azi şi care ar fi normele de urmat pentru viitor;

b) Chestiunea tantiemelor pentru lucrările de arhitectură, faţă de stat şi de particulari;

c) Datoria arhitectului faţă de camarazii săi şi faţă de clientelă;

d) Discuţiuni şi propuneri relative la edilitatea şi estetica oraşelor;

e) Chestiunea expertizelor, cum se fac azi şi cum ar trebui să se facă;

f) Responsabilitatea arhitecţilor în timpul executărei lucrărilor;

g) Idem a antreprenorilor;

h) Studierea înfiinţărei unei camere arbitrare pe lângă Societatea Arhitecţilor care să judece litigiile dintre arhitecţi şi dintre aceştia şi antreprenori şi proprietari sau autorităţi. Vor fi supuşi judecărei acestei camere aceia care vor prevedeà în convenţiunele lor că se supun judecării ei şi vor executà hotărârile ce se vor dà.

D. Preşedinte declară Congresul închis—ridicând şedinţa la ora $6^1/_4$ — pentruca membrii să aibă timpul a se pregătì pentru participarea la banchetul aniversar care va aveà loc la ora $8^1/_2$ seara în salonul Bulevard, sărbătorindu-se al 25-lea an dela înfiinţarea Societăţei Arhitecţilor Români.

D-l Preşedinte mulţumeşte membrilor Congresului care au contribuit cu prezenţa şi participarea lor la discuţiunile urmate, astfel că deciziunile luate se pot considerà cu drept cuvânt ca expresiunea generală a dorinţelor tuturora. D-sa face apel la unirea tuturor arhitecţilor în jurul societăţei Arhitecţilor Români, pentruca acolo să se studieze toate nevoile corpului arhitecţilor.

Roagă deasemeni pe toţi arhitecţii să vie în număr cât mai mare la viitorul Congres spre a se discutà chestiunele propuse mai sus, cari sunt de o vădită însemnătate şi care vor contribuì la organizarea Corpului Arhitecţilor Români.

Drept care s'a încheiat prezentul proces-verbal.

Preşedintele Congresului (s) **GR. CERKEZ**

Secretar general (s) *Arhitect Ciortan*

Vice-Preşedinţi: (s) *Leonida Negrescu, Toma Dobrescu, Berendey, R. Nedelescu.*

Secretari de şedinţă (s) *Stănescu, Fl. Stănculescu*

Membrii: (s) *St. Burcuş, St. Petculescu, Paul Smărăndescu, I. Trajanescu, G. Renard, Sim. Vasilescu.*

BANCHETUL ANIVERSAR

In seara zilei de 26 Februarie 1916 a avut loc *banchetul aniversar de 25 ani dela înființarea societății arhitecților români,* în salonul de marmoră al Hotelului Boulevard.

Pe lângă un număr de 80 arhitecți au participat și d-nii E. A. Pangrati, Directorul Școalei Superioare de Arhitecturăî membru onorar al societății, C. C. Arion și C. Disescu foști miniștrii, membrii onorari ai Societății. De asemeni presa a fost representată prin delegați dela ziarele Viitorul Adevărul, Universul Minerva, etc.

La șampanie D-l *Cerkez* președintele Societății după ce arată greutățile ce au avut puținii membrii cari au fondat Societatea acum 25 ani și bucuria ce simt cei ce se mai găsesc la serbarea aniversării de 25 ani când văd numărul cel mare al arhitecților de azi — închee cuvântarea sa mulțumind tuturor celor ce au participat atât la Congres cât și la banchet și mai ales Membrilor onorari cari au îmbrățișat cu atâta căldură cauza arhitecților. Ridică paharul pentru M. S. Regele Ferdinand, M. S. Regina Maria, Alteța Sa R. Prințul Moștenitor și întreaga familie regală.

D-l *E. A. Pangrati* vorbește despre solidaritatea care trebue să existe între arhitecți, mai ales acum când numărul este destul de mare, și urmează să se obție organizația corpului și îngrădirea specialității. Își exprimă mulțumirea că D-l Cerkez a știut să strângă rândurile arhitecților în jurul chestiunilor cari privesc direct organizarea corpului, îl felicită pentru reușita congresului și serbării aniversării, ridicând paharul în sănătatea D-sale *și pentru propășirea* arhitecturii românești.

D-l *C. C. Arion* face comparație între arhitect și avocat și arată că pe când avocatul are un avantaj atunci când pledoaria sa nu reușește — să perde efectul ei în timp — arhitectul făcând o clădire urâtă are desavantajul a fi expusă și criticabilă în continuu; pe de altă parte pe când avocatul a vorbit bine are desavantajul că efectul cuvântării sale să pierde repede, pe câtă vreme efectul unei clădiri frumoase făcute de un arhitect să menține în continuu și în continuu culege aprecieri cu laude din partea publicului. Aduce laude arhitecților în genere pentru grija ce au pus în timp în desvoltarea arhitecturii și pentru resultatele îmbucurătoare obținute.

Ridică paharul său în sănătatea tuturor arhitecților români.

D-l *Disescu :* arată că în Cartea Maestrului Vitruvius se găsesc două lucruri însemnate: 1) Povețele ce el dă arhitectului să iubească frumosul și 2) să nu fie avar. Să nu fie avar! Vitruvius povățuește nu pe om, dar pe arhitect.

Să nu fie avar ca să nu micșoreze frumusețea operei. Această povață s'o cunoască cei ce vă însărcinează cu facerea operei. Să'și aducă aminte de această povață Statul român, să nu fie avar cu Dv. arhitecții. Să vă dea pe mână parte din avuțiile sale pentru ca să dați țării splendoarea monumentelor publice și reînvierea artei de altă dată. Numai Dv. puteți face ca Așezământul Casei Monumentelor istorice să fie o realitate. Mai spune ceva Vitruvius, amintește opera lui Silen când vorbește de Simetrie și Proporție. Toată arhitectura este simetrie și proporție. Dar ce mă impresionează pe mine este faptul că toți arhitecții sunteți în modul Dv. de a fi, cu simetrie și proporție, adică, oameni cu măsură. Din acest punct de vedere Dv. aveți o influență bine făcătoare asupra Societății. Prin spiritul Dv. de simetrie și proporție dați Statului puterea echilibrului.

In aceste grele împrejurări avem trebuință de măsură, de echilibru. Urez triumful Dv. în opera de artă și de influență socială.

D-l *Burcuș* vorbind de sprijinul moral ce D-l Pangrati a dat și dă arhitecților în genere, de sfaturile ce a dat cu ocaziunea discuțiunilor din congres și de grija ce D-sa pune în conducerea instituțiunei de fond a Societății noastre: «Școala Superioară de Arhitectură» ridică paharul în sănătatea sa, urându-i să trăiască ani mulți pentru mulțumirea sa și a celor ce îl consideră ca cel mai bun prietin. Au mai luat cuvântul D-nii *Maxentian* toastând pentru D-l *Ministru I. G. Duca* și D-l *Ion D. Traianescu*, închinând pentru D-nu *St. Ciocârlan* care prin înălțătoare articole a însuflețit paginele analelor arhitecturei, și prin inimoase cuvântări a ridicat nivelul mișcărilor arhitecților, având darul să strângă sufletește la olaltă, generațiile vechi și noui de arhitecți.

Banchetul ia sfârșit la ora $11^1/_2$ în însuflețirea generală.

DELA SOCIETATEA ARHITECŢILOR ROMÂNI

MEMBRII FONDATORI

AI SOCIETĂŢII ARHITECŢILOR ROMÂNI

CARI AU INFIINŢAT SOCIETATEA ARHITECŢILOR IN ADUNAREA DELA 26 FEBRUARIE 1891

† Beniş C., † Capuţineanu M., Ciocârlan St., Călinescu Gr., Constantinescu I., Cerchez N., Cerchez Gr., † Duca G., Gabrielescu N., Maimarolu D., † Mandrea G., † Mincu I., † Montaureanu F., Nedelescu R., † Orescu Al., † Petricu P., Socolescu I., Sterian G., † Socolescu T., † Stravolca N., † Săvulescu Al., † Stravolca C., † Thyr F., † Xenopol F.

PRIMUL COMITET AL SOCIETĂŢII

ALES IN PRIMA ADUNARE GENERALĂ DELA 4 MARTIE 1891

† Al. Orescu, *Preşedinte.* † C. Beniş (tatăl), *Vice-preşedinte.* † Al. Săvulescu, † G. Mandrea şi D. Maimarolu, *Membrii.* Şt. Ciocârlan, *Secretar.* I. N. Socolescu, *Casier.*

COMITETUL SOCIETĂŢII

CARE A ORGANIZAT PRIMUL CONGRES AL ARHITECŢILOR (25 ŞI 26 FEBR. 1916) ŞI APARIŢIA REVISTEI «ARHITECTURA»

Cerchez Grigore, *Preşedinte.* Burcuş St. şi Ghika N.-Budeşti, *Vice-Preşedinţi.* Stănescu N. şi Stănculescu Fl., *Secretari.* Trajanescu I. D., *Casier.* Petculescu Sc., *Cenzor.* Vulcan I., *Bibliotecar.* Renard D., Ciortan St., Smarandescu P. şi Cazaban G., *Membrii.*

COMITETUL ACTUAL

AL SOCIETĂŢII ALES DE ADUNAREA PLENARĂ DELA 8 MARTIE 1916

Cerchez Gr., *Preşedinte.* Berindei I. şi Antonescu P., *Vice-Preşedinţi.* Stănescu N. şi Stănculescu Fl., *Secretari.* Trajanescu D. I., *Casier.* Ciortan G. St., *Cenzor.* Smarandescu P., *Bibliotecar.* Dobrescu Toma, Burcuş St., Petculescu Sc. şi Renard D., *Membrii.*

MEMBRII FONDATORI *)

AI REVISTEI «ARHITECTURA»

Cerkez Gr., Burcuş Şt., Ghika N.-Budeşti, Petculescu Sc., Ciortan G. St., Vulcan I., Renard D., Smarandescu P., Trajanescu D. I., Asquini V., Susskind H., Reisz Aug., Cazaban G., Stănescu N., *au donat pentru fondul revistei câte 100 lei.*

* * *

Prefectura de Ilfov a donat pentru fondul revistei suma *de lei 40.*

*) Numărul *membrilor fondatori* este nelimitat şi pot face parte toţi aceia *care vor bine-voi să doneze pentru fondul Revistei,* minimum, *100 lei.*

(COMITETUL)

LISTA

MEMBRILOR TITULARI AI SOCIETĂȚII ARHITECȚILOR ROMÂNI

Albu Eug., Antonescu P., Artimescu I., Asquini V., Balosin St., Balaban N., Berendei I, Berthet, Biliargiu N., Bolomey R., Busuioc I., Burcuș Șt., Calleya O., Cazaban G., Călinescu Gr., Cerkez Gr., Cerkez G. Gr., Ciocârlan Șt., Ciortan G. St., Ciocoiu Th., Ciugolea C., Clejan H., Constantinescu I., Constantinescu M., Cretzoiu C., Cristoloveanu A., Cristinel C., Culcer R., Culina A., Culluri G., Davidescu A., Dobrescu D. C., Dobrescu Toma, Doneaud E., Dinulescu I., Dumbrăveanu T., Dumitrescu N., Dumitrescu P., Enescu I., Fonescu I., Gabrielescu N., Ghika N.-Budești, Goldman M., Goldman N., Grossu E., Guneși Em., Hârjeu D., Iliescu Remus, Iliescu Ștefan, Ioanid Mih., Ionescu Eug., Iotzu C., Kasprowski E., Lăzărescu Er., Luca Th., Lupu G., Maimarolu D., Mayer I., Marcu Duiliu, Maxenția G., Mihăilescu Iamandi, Mihăilescu V. I., Manea Const., Mingopol C., Moga V., Mohor D., Mihăescu N., Mihăilescu Z., Nedelescu R., Negrescu L., Nenciulescu N., Nicolescu A., Nicolescu M., Nicolescu P., Nicolau Gr., Nicolăiță I., Păunescu A., Pârvănescu T., Pașcanu P., Petculescu Sc., Petrescu D., Pompilian I., Popescu Ilie, Popovici Alex., Pozzi Pozzana H., Radu Ștefan, Reisz Aug., Referendaru Alex., Renard D., Sachelarie G., Secară V., Sima D., Simota G., Simionescu C., Simionescu I., Simionescu C. M., Smarandescu P., Socolescu N. I., Socolescu Toma. Stănculescu Fl., Stănescu N., Sonenfeld M., Ștefănescu G. V., Ștefănescu V. V., Schuckerle A., Schmidts Er., Schmiedigen A., Susskind H., Steinbach V., Steimbach H., Trajanescu D. I., Udrescu N., Vasilescu Simion, Vignali I., Vulcan I., Zumino L., Zagoritz Alex., în total 117 membrii.

ADUNAREA PLENARA A SOCIETAȚEI IN ZIUA DE 18 MARTIE 1916

DARE DE SEAMĂ

ASUPRA

ACTIVITĂȚEI COMITETULUI „SOCIETĂȚEI ARHITECȚILOR ROMANI"

FE ANUL 1915

In cursul anului 1915 activitatea Comitetului,— după cum reese din lucrările depuse la dosar—, a fost caracterizată prin următoarele fapte mai importante :

1) Ca urmare îndeplinirei programului din anul 1914, Comitetul în mai multe ședințe a pus chestiunea financiară a societăței, în scopul de a se ameliorà și în acelaș timp a găsi un mijloc ca membrii în restanță cu plata cotizațiunilor să se pună la curent — și în urma mai multor ședințe s'a decis ca să se trimeată d-lor membrii în chestiune o scrisoare-apel prin care să li se aducă la cunoștință starea rea financiară a societăței din cauza neachitărei cotizațiunilor, — și prevederile statutare în această privință.

La acest apel au răspuns 10 membrii cari

printr'o obligaţie oarecare ş'au aranjat situaţia, pentru a se pune la curent cu plata, iar 35 au rămas consideraţi retraşi, conf. art. 9 alin. C din statut.

La 28 Februarie are loc o frumoasă agapă pentru serbarea de 24 ani dela înfiinţarea societăţei cu care ocazie se trimete «Societăţei Centrale» şi «Societăţei Arhitecţilor Diplomaţi» din Paris câte o telegramă, la cari posedăm la dosar 2 răspunsuri colegiale şi entusiaste.

2) Tot ca urmare la Programul de lucru, în Februarie s'a pus în discuţie chestia *localului propriu* al societăţei şi în mai multe şedinţe se decide a se stărui pentru locul societăţei Politechnice cedat societăţei de «Locuinţe Eftine» din str. Rosetti colţ cu Domniţei.

In acest sens se face o adresă Preşedintelui soctetăţei Politechnice prin care se făcea demersul necesar obţinerei acestui teren pentru localul propriu al «societăţei Arhitecţilor». In urma dificultăţilor însă ce s'a întîmpinat din partea societăţei «Locuinţe Eftine» se renunţă la acest loc.

După aceasta, Comitetul a făcut noui studii pentru aflarea vreunui alt loc de obţinut dela Primărie şi prin adresa No. 378 din Ianuarie 1916 a cerut D-lui Primar al Capitalei o parte din terenul de pe B-dul I. C. Brătianu mărginit de societatea Italiană «Regina Margareta», Th. Lerescu şi Ferechyde în suprafaţă de 300 m. p. Pe această intervenire D-l Primar a pus rezoluţia următoare: «Se va îndeplini formele cuvenite pentru a se pune în dezbatere Comisiunei Technice».

Până în prezent alt răspuns Primăria nu ne-a dat.

3) La 31 Martie 1915, Comitetul, în urma unui apel adresat societăţei de D-l St. Ciortan pune la ordinea zilei chestiunea verificărei titlurilor Arhitecţilor înscrişi în listele Primăriei cu drepturi de a întocmi proecte, şi după mai multe şedinţe în care s'au cercetat şi tablourile existente la Primărie, s'a ajuns la deciziunea de a se face un memoriu către Primărie, coprinzând în linii generale dorinţa societăţei ca înscrierile în tablou să nu mai aibă loc de acum înainte pe alte baze şi consideraţiuni decât diplome equivalate de stat, avându-se în vedere că pentru orice reformă este inevitabilă o stare de tranziţie. Memoriul prevede să se respecte celor înscrişi drepturile recunoscute de Primărie ca atare în tablourile existente. Memoriul s'a înaintat D-lui Primar de către o comisiune compusă din D-l Preşedinte şi 2 membrii şi copia lui se află la dosar la No. 385 şi pe el s'a pus rezoluţiunea următoare: «Serviciul Technic va prepara toate lucrările şi va convoca comisia ce se propune pentru reglementarea acestei chestiuni, pentru ca în urmă să se trimeată în dezbaterea Comisiunei Technice». Aci stau lucrurile.

4) La 10 Martie se decide apariţia unui buletin al societăţei numit revista «Arhitectura» fixânpu-se programul şi instituindu-se o comisiune de 3 membrii cari vor îngriji de apariţia ei, şi tot deodată membrii Comitetului au contribuit cu câte 100 lei pentru a înlesni apariţia ei, fără a se apela la fondurile societăţei. Revista a apărut la 26 Februarie a. c.

5) In Aprilie era la ordinea zilei «Legea Arhitecţilor Români» şi în mai multe şedinţe s'a discutat această chestiune şi s'au propus mai multe soluţiuni pentru obţinerea ei, între care s'a decis că deocamdată să aranjăm prin societate unele dispoziţiuni antemergătoare unei legi cum este aceia a tabloului Primăriei Capitalei prin care se reglementă înscrierea în tablouri a celor cu drepturi de a întocmi planuri, iar pentru legea în sine şi pentru alte nevoi ale Corpului Arhitecţilor se decide ţinerea Congresului în care să se facă un raport detaliat şi propunerei asupra necesităţii legei corpului nostru, concursuri şi alte chestiuni. Congresul s'a ţinut cu deplin succes la 26 Februarie 1916, iar despre mersul şi rezoluţiunile luate cu acea ocazie se va întocmi o broşură de toate rezoluţiunile şi moţiunile luate cu acea ocazie.

Prin Iulie 1915 se fixează de către societate un premiu de 200 lei din fondurile societăţei numit «Premiul Societăţei Arhitecţilor Români» care se va acordă celei mai bune lucrări în *stil românesc* executată de elevii Şcoalei superioare de Arhitectură. In afară de chestiunile de mai sus pentru care îşi poate da seama orice membru de cât interes a depus Comitetul pentru aranjarea lor şi ca o încheere a activităţei lui trebue să menţionăm că în acest timp numărul membrilor societăţei aproape s'a complectat întrucât dela 35 de membrii după retragerea ocazionată de neplata cotizaţiei, actualmente s'au reînscris noui membrii astfel că astăzi societatea numără 117 membrii.

Preşedinte, **Gr. Cerkez**

Secretar, *N. Stănescu*

RAPORTUL

Cenzorului asupra situaţiei financiare cu ocazia adunărei plenare din ziua de 18 Martie 1916

Onorat Comitet,

In calitate de Cenzor al «Societăţei Arhitecţilor Români», în timpul anului 1915 până azi, am procedat la verificarea valorilor şi scriptelor societăţei pe cari conform încheerei mele dela pagina 36 din registrul zis *jurnal* le-am găsit în regulă.

Aduc la cunoştinţă, că societatea noastră cu toate timpurile critice prin care trecem, a făcut oarecari progrese din punct de vedere economic financiar,—având cotizaţii încasate, astfel că s'au acoperit cheltuelile bugetare, s'a mărit fondul efectelor publice cu 1500 lei, s'au regulat *fondurile de rezervă* stabilite în statut şi,—în conformitate cu dispoziţiunile luate de Comitet, cum şi *fondurile speciale :* fondul de *premii,* fondul pentru *albumul cu operiie lui Mincu* şi fondul revistei.

Beneficiul anului acestuia este de lei 2501.95 din care 420 lei taxe de înscriere urmează a fi alocat fondului de *imobil,* iar restul de lei 2081.95 propun să fie alocat fondului de *rezervă* ordinară.

Vă rog, în consecinţă, să binevoiţi a examina conturile aci anexate şi anume : Contul Cassa, Contul de Profit & Pierdere şi Contul Bilanţ, cum şi registrele din cari s'a extras şi cari sunt ţinute după regulele comptabilităţei—şi în urmă a-mi da cuvenita descărcare de gestiunea mea pentru care vă rog a primi respectoasele mele mulţumiri.

Cenzor, ***Sc. Petculescu***

BUGETUL PE ANUL 1916

A. — VENITURI.

1. Cotizaţiunile membrilor 116×60.	6960.—
2. Restanţele cotizaţiunilor şi taxe de înscriere	4300.—
3. Dobânzi de efecte — 15400×4%	616.—
4. Revistă — patru numere pe an.	4000.—
Total lei	15.876.—

B. — CHELTUELI.

1. Imprimate	200.—
2. Corespondenţă.	200.—
3. Cheltueli de biurou	50.—
4. Chiria localului cuprins încălzit şi luminat	1500.—
5. Salariul impiegatului cuprins administr. revistei	1200.—
6. Remiza încasatorului { 10% p. curente	696.—
6. Remiza încasatorului { 15% „ vechi	645.—
7. Salariul fix al încasatorului cuprins revista	240.—
8. Salariul omului de serviciu	180.—
9. Revista patru (4) numere pe an.	4000.—
10. Premii la şcoala superioară de Arhitectură	200.—
11. Neprevăzute.	250.—
Total lei	9361.—

Preşedinte, **GR. CERKEZ,**

Secretar, **N. Stănescu,**

Casier, ***Ion D. Trajanescu***

BILANŢ GENERAL

ACTIV — PASIV

	LEI	B.	LEI	B.		LEI	B.	LEI	B.
Casa.	2208	85			Fond Revista.	750	—		
Biblioteca	1674	80			» Premii	955	—		
Fotografii	137	—			» Construcţia Imobil.	8622	40		
Mobilier	1338	30			» Rezervă.	4724	34		
Efecte Publicee	14997	59			» Comemorarea I. Mincu	191	20		
Debitori	4300	—			Capital	6961	15	22204	59
Colecţii Materiale	50	—	24.706	54	Profit pierdere beneficiul net			2501	95
			24.706	54				24.706	54

DE LA ȘCOALA SUPERIOARA DE ARHITECTURA

Consiliul profesoral al Școalei Superioare de Arhitectură întrunindu-se în ședința dela 1 Aprilie 1916 — a judecat lucrările de Arhitectură și schițe, executate de elevi în cursul trimestrului al II-lea și a acordat următoarele valori:

Desemn arhitectural anul al II-lea pregătitor

Elementele ordinului Doric — planșe refăcute conform procesului verbal No. 21 din 16 Ianuarie 1916:

Au obținut câte o mențiune elevii: Dumbrăveanu Lucia, Pompeiu Marcel, Fiedler Albert, Aprihămeanu N.

La porticul Doric — între două clădiri:

Au luat câte o mențiune elevii: Aprihăneanu N., Duțulescu C., Costescu Em., Ipcar Mircea, Gabrielescu Adr., Hergot D-tru, Dumbrăveanu Lucia, Pompeiu Marcel, Audisio Gh., Dudescu Radu, Dragu C., Peternelli Virgil.

La studiul comparativ între ord. Ionic Grec și Roman

Au obținut mențiunea I-a elevii: Audisio Gh., Peternelli V.

Iar câte o mențiune elevii: Gabrielescu Adr., Dumbrăveanu L., Hergot D-tru, Aprihămeanu N., Pompeiu Marcel, Ipcar Mircea, Dudescu Radu, Costescu Em.

Anul I-iu de Arhitectură

Proectul — «o poartă de intrare într'un parc»

Au obținut mențiune I-a elevii: Vimer Paul, Maller Marcel, Ganciu Eug.

Iar câte o mențiune elevii: Delavrancea H.

La proectul «O casă de economie»

Au obținut mențiunea I-a elevii: Ioanovici Ant.

Iar câte o mențiune elevii: Mandi Ionel, Vimer Paul, Ganciu Eug., Duțulescu Cost., Maller Marcel, Delavrancea H.

Concurs de Schițe, anul I de Arhitectură

Subiectul — O fântână

Au obținut o mențiune: Lupus Aureliu.

Subiectul: O stațiune de tramvai

Au obținu câte o mențiune elevii: Delavrancea H., Maller Marcel, Grosu Adrian.

Subiectul: Un pod de peatră în munți

Au obținut câte o mențiune elevii: Delavrancea H., Maller Marcel, Grosu Adrian.

Anul al II-lea de Arhitectură

Proectul: O Școală de Arte și Meserii

Au obținut câte o mențiune elevii: Fridman Maria, Magheru M., Hogas Gh., Reisz Fr., Gheaciu Achil, Andrescu M., Ionescu Gh.

Proectul: Servicii la o Mitropolie (Muzeu)

Au obținut mențiunea I-a elevii: Andrescu Maria, Feldștein I.

Iar câte o mențiune elevii: Fridman Maria, Rădulescu Al. V., Reisz Fr., Magheru M., Zlatian D-tru, Hogași Gh., Gheaciu Achil.

Concurs de Schițe, Anul II-lea de Arhitectură

Subiectul — «O fântână în munți»

Au obținut câte o mențiune elevii: Magheru Marcel, Feldstein I., Cănănău C.

«Rampa unei scări de Onoare»

Au obținut câte o mențiune elevii: Magheru M., Onișor Tiberiu, Rădulescu M. V.. Zlatian D-tru, Feldștein I., Cănănău C., Hogaș Gh.

«Cruce pe o clopotniță»

Au obținut câte o mențiune elevii: Magheru M., Zlatian D-tru, Feldștein I.

«Ușa Casei unui țăran bogat»

Au obținut mențiunea I-a elevii: Zăgănescu Ada, Rădulescu M. V.

Iar câte o mențiune elevii: Magheru M., Feldștein I., Onișor Tiberiu, Cănănău C., Fridman Maria, Popescu M. M., Ghiaciu Achil, Hogași Gh.

«Un afișu de serbare»

Au obținut câte o mențiune elevii: Rădulescu M. V., Popescu M. M., Ganciu Eug., Hogaș Gh., Vimer Paul.

Anul al III-lea de Arhitectură

Proectul: Palat pentru expoziții artistice

Au obținut mențiunea I-a elevul: Georgescu Nicolae.

Iar câte o mențiune elevii: Davidescu Miron, Zăgănescu Ada, Popescu M. M., Onișor Tiberiu.

Proectul de decorație — «Bufet într'un mare restaurant»

Au obținut mențiunea I-a elevii: Ciortan Iorgu, Georgescu N.

Iar o mențiune elevul: Zăgănescu Ada.

Concurs de schițe — Anul al III-lea de Arhitectură

Subiectul «un afiș»

Au obținut câte o mențiune elevii: Georgescu N., Ciortan Iorgu.

«O Lanternă»

Au obținut câte o mențiune elevii: Andrescu Maria, Georgescu N.

«O Tribună parlamentară»

Au obținut o mențiune elevul: Ciortan Iorgu.

«Un monument fumerar»

Au obținut câte o mențiune elevii: Georgescu N., Andrescu Maria.

Secția Conductorilor — desemnatori Anul al II-lea

Elementele ordinului Doric — refăcute, conf. procesului verbal No. 21 din 16 Ianuarie 1916

Au obținut câte o mențiune elevii: Gibescu Gh., Tudoras Al.

La studiul elementelor ordinului Ionic

Au obținut mențiunea I-a elevul: Hempel Alex.

Iar câte o mențiuue elevii: Mihăescu C., Popescu Traian, Gibescu Gh.

Anul al III-lea

Proectul «O administrație de plasă»

Au obținut mențiunea I-a elevul: Georgescu Eug.

Iar o mențiune elevul: Dumitrescu Em.

Concurs de schițe — Secția Conductorilor Anul al III-lea

Subiectul «Studiul unei uși de intrare»

Au obținut câte o mențiune elevii: Pițigoi M. Dumitrescu Em., Georgescu Eug.

«W. C. publice»

Au obținut o mențiune elevul: Georgescu Eug.

«Casă de locuit — pentru țăran»

A obținut o mențiune elevul: Georgescu Eud.

«Grajd cu remiză»

Au obținut câte o mențiune elevii: Georgescu Eug., Dumitrescu Em.

«O Cramă la vie»

A obținut o mențiune elevul: Dumitrescu Em.

La memorii de șantier Anul al II-lea de Arhitectură

A obținut o mențiune elevul: Ciortan Iorgu.

Anul al III-lea — Secția Conductorilor

A obținut o mențiune elevul: Bilargin Mircea.

* * *

Elevul arhitect Davidescu Miron obținând toate valorile și examenele cerute de regulamentul școalei a fost declarat absolvent cu dreptul de a intra în studiul proiectului de diplomă.

Desenul ornamental și modelagiu

Consiliul profesoral al Școalei Superioare de Arhitectură întrunindu-se în ședința dela 31 Martie 1916 — a judecat lucrările de desemn armamentul și modelagiu executate de elevi în cursul trimestrului al doilea și a acordat următoarele recompense:

SECȚIUNEA CONDUCTORILOR-DESEMNATORI

Desemn ornamental, anul al II-lea

Au obținut câte o mențiune elevii: Teodoraşi G. A., Hempel Alex.

Anul al III-lea

A obținut o mențiune elevul: Pițigoi M.

La Modelagiu — Anul al II-lea

Au obținut câte o mențiune elevii: Popescu Traian, Hempel Alex., Mihăescu C.

SECȚIUNEA ARHITECȚILOR

La desemn ornamental — Anul al II-lea pregătitor:

A obținut mențiunea I-a elevul: Dumbrăveanu Lucia.

Iar câte o mențiune elevii: Dudescu Radu, Ipcar Mircea, Pompei Marcel, Costescu Marcel Costescu Emanuel, Dumbrăveanu Lucia, Audisio Gh., Aprihămeanu N., Gabrielescu Adrian.

Anul I de Arhitectură

Au obținut câte două mențiuni elevii: Delavrancea H., Fridman Maria.

Iar câte o mențiune elevii: Ioanovici Ant., Vimer Paul, Rădulescu M. W., Ganciu Eugeniu, Hogaşi Gheorghe.

Anul al II-lea de Arhitectură

Au obținut câte o mențiune elevii: Rădulescu M. V., Vimer Paul.

Anul al III-lea de Arhitectură

Au obținut câte o mențiune elevii: Popescu M., Reisz Friederich. Feldştein Iancu.

La Modelagiu — Anul al II-lea pregătitor

Au obținut câte o mențiune elevii: Audisio Gh., Dragu C., Costescu Em., Dumbrăveanu L., Dudescu Radu.

Anul I-iu de Arhitectură

A obținut mențiunea I-a elevul: Ghiaciu Achile.

Iar câte o mențiune elevii: Maller Marcel, Mandy Ionel, Ioanovici Ant., Ganciu Eug. Rădulescu M. V., Delavrancea H., Vimer Puul, Magheru Marcel.

Anul al III-lea de Arhitectură

A obținut o mențiune elevul: Georgescu Niculae

Informaţiuni dela Şcoala de Arhitectură

In cursul lunei Iulie, elevii școalei superioare de arhitectură, dinpreună cu profesorii vor face o excursiune de studii pela monumentele mai însemnate din județul R.-Vâlcea, timp de șase zile.

Sub conducerea D-lui Filip Marin, sculptor și profesor de desemn ornamental, elevii vor face schițe, crochiuri și aquarele de pe la monumentelc vizitate.

* * *

Expoziția de fine de an a școalei ce urmă să se țină în luna Iunie, se va deschide la toamnă, în Septembrie-Octombrie, în saloanele «Tinerimei Artistice» cu care ocazie se va decerne printre alte premii și «*Premiul Societății Arhitecților Români*» pentru cea mai bună lucrare în stil românesc, ce se va judecà de către Consiliul școalei și nu delegat al Societății arhitecților.

* * *

In ziua de 13 Iunie, Consiliul Profesoral al școalei a judecat printre alte lucrări și proectele de diplomă prezentate de elevii Nănescu—*un pavilion princiar de vânătoare* și A. Kunst — *o gară*.

Ambele lucrări studiate cu seriozitate și prezentate într'un mod artistic, au fost admise în unanimitate, iar elevii declarați absolvenți. In special lucrarea D-lui Nănescu studiată în stil românesc, a atras în deosebi atențiunea juriului cum și mențiunea «admis, foarte bine». Intr'unul din numerile viitoare ale revistei noastre vom publicà interesanta lucrare a D-lui Nănescu.

CONCURSUL DE ARHITECTURĂ

PUBLICAT DE EPITROPIA AȘEZĂMINTELOR «NIFON MITROPOLITUL»

DIN BUCUREȘTI

Epitropia Așezămintelor «Nifon Mitropolitul» a publicat un concurs printre arhitecții din țară, pentru clădirea unui nou local al așezămintelor pe terenul de lângă hypodromul Băneasa.

Modul neobișnuit, cum este alcătuit programul acestui concurs, a stărnit vii discuțiuni printre arhitecți, cari au sezizat Societatea, printr-o adresă semnată de numeroși colegi, în urma căreia, Societatea întrunită în adunarea ordinară din 8 Iunie 1916, a hotărât ca să intervie către așezămintele «Nifon Mitropolitul» printr-o adresă la care să se anexeze și normele stabilite de Soc. Arh. pentru concursurile publice.

Reproduce aci mai jos această adresă, cu anexa ei:

SOCIETATEA ARHITECȚILOR ROMÂNI

Fondata in anul 1891 Februarie 26

RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ ȘI JURIDICĂ LA 7 MARTIE 1903

Sediul: CALEA VICTORIEI No. 43, Et. III

București, 21 Iunie 1916

No. 437

Onorată Epitropie,

Societatea «Arhitecților Români» luând cunoștință de concursul ce a-ți instituit pentru clădirea unui nou local al Așezămintelor «Nifon Mitropolitul», găsește că normele după care s'a stabilit acest concurs sunt unele prea îngreunătoare și neobișnuite, iar altele neechitabile, prin faptul că se face selecțiune între arhitecți și prin nesiguranța alegerei persoanei meritoase.

Societatea reprezentând expresiunea Arhitecților din țară, își are norma sa de program pentru instituirea unor asemenea concursuri-program pe care vi-l alăturăm aci în copie. Tot-deodată ne permitem a vă remarcă punctele din programul D-voastră care nu pot figură în asemenea concursuri decât în paguba instituțiunei D-voastră și al rezultatului ce s'ar puteà obtine dela un asemenea concurs.

I. — Este drept a se învità la concurs toți arhitecții fără restricțiunea celor 3 ani de practică.

II. — Suma de 800.000 lei nu e în raport cu cerințele programului fiind mult prea mică—și găsim de datoria noastră a atrage atenția Onor. Administrațiuni spre a nu aveà surprinderi.

III. — Planul de ansamblu să se ceară la scara de $0^m,002 = 1^m,00$.

IV. — Să se reducă scara cerută pentru toate planurile la scara de $0^m,01 = 1^m,00$.

V. — Antemăsurătoarea nu se poate face decât pe proectul de execuție, contrar ar fi fictive. In cazul acesta să se facă o evaluare estimativă și aproximativă pe m. p. de construcție.

VI. — Predarea proectelor să se facă într'o singură zi, dela 8 dim. la 8 seara.

VII. — Premiul I, să se decearnă ori care ar fi numărul proectelor presentate, iar premiantul I să fie însărcinat cu executarea lucrărilor, — fără ca valoarea premiului să se scadă din onorariul destinat lui.

VIII.—Judecata să se facă în minimum 15 zile dela predare și lucrările să fie expuse după judecată un timp anumit. In interesul reușitei concursului, resoluțiunile Dv. cu privire la întâmpinarea noastră, vă rugăm să binevoiți a le face cunoscut din nou arhitecților, de oarece în condițiunile în care s'a publicat concursul nu putem face niciun demers pe lângă arhitecți să participe la el și nici putem delegà membri din sânul nostru să formeze juriul examinator.

Primiți Onor. Epitropie, asigurarea înaltei noastre considerațiuni.

p. Președinte, **Berindei**

Secretar, **Arhitect Fl. Stănculescu**

Onor. EPITROPIEI AȘEZĂMINTELOR NIFON, Loco.

PROGRAM

PENTRU

INSTITUIREA CONCURSURILOR PUBLICE

1. Publicarea concursului va cuprinde un plan de situaţie cu indicarea vecinătăţilor sau a stradelor din apropiere, precum şi un plan exact al terenului pe care se construeşte cu indicarea cotelor de nivel.

2. Programul clădirei va indică diferitele diviziuni ale serviciilor cu încăperile ce fie-care din ele comportă.

3. Concursul va aveà în vedere numai anteproecte a căror scară nu va fi mai mare de $0^{m.}$ 01 pe metru şi nu se vor cere nici detaliuri nici ante-măsurători, sau devize; estimaţiunea aproximativă se va face pe metru pătrat sau pe m. c., de construcţie termenul pentru predarea concursului va fi de minimum 3 luni de la data publicărei lui. Autoritatea care publică concursul poate cu învoirea autorului, să-şi însuşească proectele care de şi nepremiate ar puteà să-i ofere un interes.

4. Este de dorit ca să se acorde cel puţin trei premiuri, a căror valoare totală să nu se depărteze de $2^{0}/_{0}$ socotiţi asupra sumei destinată pentru construcţiune.

5. Premiul I-iu va aveà de drept însărcinarea de a elabora proectul definitiv (aprobat de consiliul technic superior) şi de a conduce lucrările de executare primind pentru aceasta onorariile ce vor fi fixate prin chiar publicarea concursului (de obicinuit $5^{0}/_{0}$ din costul total al clădirei).

6. Juriul instituit pentru examinarea concursului şi acordarea premiilor se va compune în majoritate din Arhitecţi cu o reputaţiune stabilită şi care să nu fi luat parte la concurs; unul cel puţin dintre dânşii delegat de «Societatea Arhitecţilor Români».

7. Concursurile nu vor fi nici odată iscălite, ele vor purta un moto; iar numele autorului va fi închis într'un plic purtând acelaş moto. Aceste plicuri nu se vor deschide de cât după judecarea proectelor şi întrucât ele aparţin proectelor premiate; celel'alte se vor remite nedeschise concurenţilor odată cu proectele lor.

Toate proectele se vor primì cu contra chitanţă şi nu vor fi expuse publicului de cât după judecarea lor. Expoziţiunea se va face cu cheltuiala şi pe răspunderea autorităţei.

8. Ziua hotărâtă pentru remiterea proectelor nu va puteà fi depăşită de nici un concurent, iar proba datei de remitere a proectului se va face fie prin chitanţă de predare directă la administraţiune, fie prin recipisa predărei la poştă, predare de care administraţiunea va fi avizată la timp prin telegraf.

9. Judecarea concursului se va face după trecerea unui termen maxim de 15 zile, fără a se depăşì acest termen, iar resultatul se va da publicităţii imediat după aceia.

La această intervenție a societății noastre, Epitropia așezămintelor, a răspuns cu adresa No. 45 pe care o reproducem mai jos :

AȘEZĂMINTELE
NIFON «MITROPOLITUL»

No. 45.

București, 27 Iunie 1916

Domnule Președinte,

Referindu-ne la adresa D-Voastră No. 437 din 21 Iunie a. c., avem onoare a vă aduce la cunoștință că, Epitropia acestor Așezăminte se găsește în imposibilitate de a modifica condițiunile pentru construirea noului local al Așezămintelor, întru cât aceste condițiuni, încă din luna Mai a. c., au fost aduse la cunoștința D-lor Arhitecți, cari, probabil au început lucrările pe baza lor.

Aducându-vă la cunoștință cele ce precede, ne place a crede Domnule Președinte că Societatea Arhitecților va revenì asupra declarațiunei ce ne face prin sus citata adresă și în consecință va delegà la timpul oportun pe cei doi membrii, cari vor face parte din juriu însărcinat cu examinarea lucrărilor ce se vor prezentà de D-nii arhitecți.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte, asigurarea considerațiunei noastre.

Epitropi-Administratori
A. GOGU

Secretar
Am. Hernianu

Domniei-Sale
Domnului Președinte al Societății Arhitecților Români
Calea Victoriei No. 43, Et. III Loco.

La care Societatea, întrunită din nou în ședința ordinară din 8 Iulie 1916, a răspuns Epitropiei cu adresa No. 438|916 pe care o reproducem mai jos:

SOCIETATEA ARHITECȚILOR ROMÂNI

FONDATĂ ÎN ANUL 1891 FEBRUARIE 26

RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ ȘI JURIDICĂ LA 7 MARTIE 1903

Sediul: CALEA VICTORIEI No. 43, Et. III

București, 12 Iulie 1916

No. 438

Onorată Epitropie,

Societatea noastră, în adunarea sa dela 8 Iulie a. c., a luat cunoștință de răspunsul D-voastră cu No. 45 din 27 Iunie a. c. și discutând hotărârea ce ați luat de a menține neschimbate condițiile concursului, avem onoare să vă facem cunoscut că societatea a hotărât în unanimitate de a menține cele arătate prin adresa No. 437 din 21 Iunie a. c. și vă roagă din nou a reveni asupra concursului deschis.

Așa cum D-voastră înțelegeți executarea acestui concurs, el nu va puteà da rezultate bune, iar cei cari au început această lucrare—după cum D-voastră credeți—sau că ignorează normele concursurilor publice stabilite prin practica lucrului, atât în țară cât și în streinătate, sau că dânșii contează mai mult pe unele avantaje creiate de o anumită atmosferă favorabilă lor, decât pe valoarea lucrărilor ce vor prezentà la concurs.

Societatea, în dorința de a lămurì această chestiune, va luà la timp poziținea cuvenită pentru clarificarea în mod public a unor astfel de acțiuni pe cari le găsește absolut dăunătoare atât Onor. Epitropiei, cât și Corpului de Arhitecți.

Primiți, Onorată Epitropie, asigurarea considerațiunei noastre.

p. Președinte, **I. BERINDEI**

Secretar, **N. Stănescu**

Onor. Epitropiei Așezămintelor „Nifon Mitropolitul", Loco.

In urma acestor demersuri făcute de Societate, credem că Epitropia va revenì asupra programului, întroducând modificările cerute de Societatea noastră—iar până atunci, întregul corp al arhitecților fiind solidari cu acțiunea Societății—să nu ia parte la acest concurs—până ce dreptele cereri ale arhitecților nu vor fi satisfăcute.

«ARHITECTURA»
REVISTA SOC. ARHITECȚILOR ROMÂNI